

## Nr 95.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 26 januari 1934.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—39:o hemställt.

## GUSTAF.

*Ernst Wigforss.*

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 januari 1934.*

### Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Wigforss, anmäler frågor om pension åt vissa i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

De pensioner eller understöd, som av riksdagen i särskilda fall beviljats till anställningshavare i statens tjänst, vilka vid sin avgång ur tjänsten icke varit författningsenligt berättigade till pension, hava, där ej anställningshavaren tillhört något av statens affärsdrivande verk — i vilket fall pensionen eller understödet pläгат utgå från detta verks medel — i regel anvisats å allmänna indragningsstaten. I årets statsverksproposition (elfte huvudtiteln, punkten 33) har emellertid förslag framlagts därom, att ordinarie förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten, di-

verse föremål, skall uteslutas ur riksstaten och att de utgifter av pensionskaraktär, vilka hittills anvisats å allmänna indragningsstaten, från och med nästkommande budgetår skola bestridas från ett nyuppfört ordinarie förslagsanslag till »diverse pensioner och understöd m. m.» I samband härmed har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen förklara, att pensioner, understöd, livräntor och liknande förmåner, vilka av riksdagen anvisats å allmänna indragningsstaten, skola från och med den 1 juli 1934 bestridas från nyssnämnda anslag till diverse pensioner och understöd m. m.

Den sålunda föreslagna omläggningen bör tydligen beaktas vid framläggande för årets riksdag av förslag om pensioner, vilka enligt hittillsvarande praxis skolat anvisas å allmänna indragningsstaten. Där anställningshavarens avgång ur tjänst förutsättes komma att äga rum tidigast med den 1 juli 1934, föreslår jag i anslutning härtill i det följande pensionens anvisande från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. I de fall åter, där vederbörande avgått eller förutsättes komma att avgå ur tjänst före den 1 juli 1934, hemställer jag om pensionens beviljande å allmänna indragningsstaten. Därest riksdagen lämnar nyssberörda, i statsverkspropositionen begärda förklaring, kommer, utan hinder av denna formulering, pensionen att från och med den 1 juli 1934 eller, där avgång äger rum först efter denna dag, från tidpunkten för pensionens tillträde avföras å det nya anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

Jag övergår härefter till de särskilda fall, i vilka jag nu förordar avlättande till riksdagen av framställning om pension.

### Försvarsdepartementet.

1:o.

**Förre renhållningsarbetaren vid Göta artilleriregemente Johan Herman Andersson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson är född den 16 augusti 1879 och således uppnått en levnadsålder av 54 år;

att han varit anställd såsom renhållningsarbetare vid Göta artilleriregemente från april månad 1920 till och med den 9 oktober 1933 eller omkring 13 1/2 år;

att han vid sistnämnda tidpunkt blivit uppsagd från sin anställning till följd av omläggning och modernisering av latrinrenhållningen i regementets kasern;

att han före år 1920 varit grovarbetare och i sådan egenskap vid några tillfällen arbetat för regementets räkning;

att hans avlöningsförmåner under åren 1928—1932 utgjort i medeltal omkring 2,400 kronor för år;

samt att han enligt av vederbörande regementsläkare den 29 maj 1933 utfärdat läkarintyg under de senare åren haft ofta återkommande tarmblödningar, på grund varav han lede av rätt stark kraftnedsättning och endast kunde utföra lättare arbeten, och att han för framtiden antagligen komme att bliva urståndsatt att utföra sådant arbete, varmed han kunde försörja sig.

*Chefen för Göta artilleriregemente* har gjort framställning om utverkande av gratifikation eller pension åt Andersson.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement* har hemställt, att pension måtte beredas Andersson, och därvid anført, bland annat, följande:

Enär under de senare åren av Kungl. Maj:t och riksdagen i allmänhet tillämpats den principen, att befattningshavare av här ifrågavarande slag icke borde tillerkännas pension i sådana fall, där vederbörandes anställning i statens tjänst haft kortare varaktighet än 15 år, funne departementet det vara tveksamt, huruvida pension borde beredas Andersson, vilkens anställning i statens tjänst omfattade en tid av allenast 13 1/2 år. Departementet ville emellertid erinra därom, att arbetaren A. O:son Åkerman, vilken närmast före Andersson innehaft anställning såsom renhållningsarbetare vid Göta artilleriregemente med samma göromål som denne, genom beslut vid 1921 års riksdag (riksd. skr. nr 322, p. 10) efter allenast 12 års anställning i kronans tjänst tillerkänts en årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 350 kronor. Vid sådant förhållande och med hänsyn till Anderssons i hög grad försvagade hälsotillstånd ansåge departementet sig böra tillstyrka utverkande åt honom av årligt understöd, vilket skäligen icke borde bestämmas till lägre belopp än det, som tillerkänts nyssnämnde arbetaren Åkerman.

*Statskontoret* har anført i huvudsak följande:

När Andersson nödgats lämna sin anställning på grund av vidtagna förenklingar av renhållningsarbetet, hade han innehaft anställning i statens tjänst under allenast 13 hela år. Enligt statskontorets mening syntes det endast i sällsynta undantagsfall, då alldeles särskilda omständigheter föreläge, böra ifrågakomma, att pension beviljades åt personer med så kort anställningstid. Då några sådana skäl icke kunde sägas föreligga i detta fall, ville det synas, som om ett bifall till förevarande framställning skulle kunna föranleda konsekvenser av ganska betänklig art. Med hänsyn till att riksdagen, såsom arméförvaltningens intendentsdepartement erinrat, år 1921 beviljat pension i ett likartat fall ansåge sig statskontoret dock icke böra direkt motsätta sig, att framställning om pension åt Andersson gjordes till riksdagen.

Därest pension över huvud taget ansåges böra beredas Andersson, ansåge sig statskontoret böra framhålla, att det pensionsbelopp å 350 kronor, som av 1921 års riksdag beviljats renhållningsarbetaren Åkerman, motsvarade en nyreglerad pension å 732 kronor. Ett så högt belopp syntes dock ej böra utgå i förevarande fall, utan pensionen syntes böra beräknas till 480 kronor.

Genom beslut den 29 december 1933 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Andersson finge, räknat från och med november 1933, från lantför-

svarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 25 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för honom att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit det sålunda medgivna understödet, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Då Andersson kan åberopa allenast omkring 13<sup>1/2</sup> års anställning i stats-tjänst, måste tvekan råda, huruvida pension i detta fall bör beredas. Med hänsyn till föreliggande omständigheter vill jag dock icke motsätta mig medgivande av sådan förmån. Handlingarna i ärendet utvisa, att Andersson, även om icke omläggning av renhållningen vid regementet mel-lankommit och föranlett hans entledigande, sannolikt måst inom kort av-skedas på grund av sjukdom. Ett årligt understöd lärer därför i detta fall kunna betraktas såsom förtidspension på grund av sjukdom, och ett beslut härom synes knappast behöva medföra av statskontoret befarade betänkliga konsekvenser.

Vad storleken av pensionen beträffar vill jag för egen del förorda ett något högre belopp än statskontoret ifrågasatt, förslagsvis 600 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre renhållningsarbetaren vid Göta artilleri-regemente Johan Herman Andersson må, räknat från och med den 1 november 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor, varvid skall iakttagas den honom genom Kungl. Maj:ts beslut den 29 december 1933 ålagda återbetalningsskyldigheten.

2:o.

**Skomakeriarbetaren vid skånska kavalleriregementets intendenturverk-städer Olof Andersson Boklund.** Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Boklund är född den 18 augusti 1872 och således uppnått en levnads-ålder av 61 år;

att han sedan den 15 augusti 1905 eller drygt 28 år varit anställd såsom skomakeriarbetare, först vid skånska husarregementets och seder-mera vid skånska kavalleriregementets intendenturverkstäder;

att hans arbetsinkomst under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal omkring 2,700 kronor för år jämte dyrtidstillägg;

samt att hans arbetsförmåga på grund av sjukdom är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

*Chefen för skånska kavalleriregementet* har gjort framställning om pension åt Boklund.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement*, som tillstyrkt pension, har med hänsyn bland annat till Boklunds anställningstid ansett pensionsbeloppet skäligen böra bestämmas till 960 kronor.

*Statskontoret* har biträtt vad intendentsdepartementet föreslagit.

Jag tillstyrker pension åt Boklund. Pensionsbeloppet synes emellertid med ledning av hittillsvarande praxis icke böra bestämmas till högre belopp än 900 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skomakeriarbetaren vid skånska kavalleriregementets intendenturverkstäder Olof Andersson Boklund må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

### 3:o.

**Förre förrådsarbetaren vid Stockholms örlogsvarv Axel Emil Cronholm.**  
Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Cronholm är född den 3 maj 1868 och alltså nära 66 år gammal;

att han antogs såsom timlönare vid Stockholms örlogsvarv den 26 augusti 1918 och där tjänstgjort såsom arbetare vid allmänna materialförrådet, från vilken anställning han vid fyllda 65 år avgått den 3 maj 1933;

att han sålunda vid denna tidpunkt innehade en tjänstetid av omkring 14 år 8 månader;

att hans kontrakterade avlöning vid anställningens upphörande utgjorde omkring 2,880 kronor för år;

samt att han enligt läkarintyg är på grund av sjukdom för framtiden arbetsoduglig.

*Varvschefen vid Stockholms örlogsvarv* har hos marinförvaltningen gjort framställning om utverkande av pension åt Cronholm.

*Marinförvaltningen* har anfört, bland annat, följande:

Enligt kungörelsen den 25 november 1910 (nr 130) vore daglönare vid marinen berättigad till pension från flottans pensionskassa under förutsättning, bland annat, att han uppnått 65 levnadsår och innehade 25 tjänstår. Då Cronholm ej innehade det föreskrivna antalet tjänstår, kunde pension ej beredas honom genom flottans pensionskassa.

I proposition nr 29 till 1922 års riksdag hade Kungl. Maj:t efter framställning av marinförvaltningen föreslagit riksdagen bevilja pension med reducerade belopp åt vissa f. d. daglönare å varvet i Stockholm, vilka visserligen uppnått 65 levnadsår men icke hade 25 tjänstår. Åt en arbetare,

vilken innehade en anställningstid av cirka 15 år, hade föreslagits en årlig pension å 350 kronor, och riksdagen hade bifallit denna framställning (riksd. skr. nr 302/1922). Med hänsyn till att Cronholms tjänstetid icke uppginge till fullt 15 år syntes det kunna ifrågasättas, huruvida pension borde beredas honom. Emellertid ville marinförvaltningen i detta sammanhang erinra om 1928 års riksdags skrivelse nr 352, p. 21, varigenom tvätterskan vid Svea ingenjörkår Kristina Matilda Andersson medgivits årlig pension efter en anställningstid av 14 år 9 månader. Med hänsyn härtill samt jämväl till det förhållandet, att Cronholm på grund av sjukdom vore för framtiden arbetsoduglig, funne marinförvaltningen det med rättvisa och billighet överensstämmande, att Cronholm i likhet med förut nämnda arbetare tillerkändes en årlig pension till oreglerat belopp av 350 kronor, vilket motsvarades av nyreglerad pension å 624 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts har marinförvaltningen hemställt om beredande av pension åt Cronholm med ett belopp av 624 kronor för år från och med månaden näst efter den, varunder han erhållit avsked från sin anställning.

Statskontoret har anført, att det syntes synnerligen tveksamt, huruvida pension av statsmedel borde beredas Cronholm, som först vid 50 års ålder erhållit anställning i statens tjänst och vid sin avgång komme att innehava en tjänstetid av allenast ej fullt 15 år. Med hänsyn emellertid till de av marinförvaltningen återopade precedensfallen ville statskontoret dock icke motsätta sig bifall till framställningen. Mot det av marinförvaltningen föreslagna pensionsbeloppet hade statskontoret intet att erinra.

Även jag anser mig, ehuru icke utan tvekan, kunna förorda, att pension beredes Cronholm. Då storleken av det av marinförvaltningen föreslagna pensionsbeloppet icke givit mig anledning till erinran, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre förrådsarbetaren vid Stockholms örlogsvarv Axel Emil Cronholm må, räknat från och med den 1 juni 1933, under sin återstående livstid å allmänna in-dragningsstaten uppbära en årlig pension av 624 kronor.

4:o.

**Maskinisten vid Jämtlands fältjägarregemente Jonas Flemström.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Flemström är född den 30 oktober 1863 och sålunda 70 år gammal; att han varit anställd såsom maskinist vid Jämtlands fältjägarregemente sedan den 1 december 1910 eller alltså under något mer än 23 år;

samt att han under de senaste fem åren vid regementet haft en **kontant** avlöning av 2,958 kronor för år, varå dyrtidstillägg utgått, samt **härjämte** åtnjutit portion in natura.

*Chefen för Jämtlands fältjägerregemente* har gjort framställning om utverkande av pension åt Flemström.

*Arméförvaltningens civila departement* har tillstyrkt pension åt Flemström samt — under åberopande bland annat att Kungl. Maj:t och riksdagen år 1931 (prop. nr 50, p. 5; riksd. skr. nr 202, p. 20) beviljat maskinisten vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg E. T. Ödmark, vilken varit anställd i statens tjänst omkring 30 år, en årlig pension av 1,224 kronor — föreslagit, att pensionen åt Flemström måtte bestämmas till 1,080 kronor för år.

*Statskontoret* har anfört följande:

Goda skäl syntes statskontoret föreligga för utverkande av någon pension av statsmedel åt Flemström, när han vid framskriden ålder och efter 23-årig anställning inom kort nödgades lämna sin tjänst. Det av arméförvaltningens civila departement föreslagna pensionsbeloppet, 1,080 kronor, syntes statskontoret vid jämförelse med vad i allmänhet tidigare pläгат i pension beviljas arbetarpersonal i förmansställning böra något reduceras och lämpligen bestämmas till 1,020 kronor.

Även jag förordar, att pension utverkas åt Flemström. Beträffande storleken av pensionen ansluter jag mig till statskontorets förslag om pensionsbeloppets bestämmande till 1,020 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att maskinisten vid Jämtlands fältjägerregemente Jonas Flemström må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,020 kronor.

#### 5:o.

**Skrädderiarbetaren vid Upplands regementes skrädderiverkstad Frans Oscar Gustafsson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Gustafsson är född den 24 december 1862 och alltså 71 år gammal; att han alltsedan den 1 augusti 1914 eller således under en tid av över 19 år varit anställd såsom skrädderiarbetare vid Upplands regementes skrädderiverkstad;

samt att hans avlöning under de fem senaste åren utgjort — inberäknat dyrtidstillägg — i medeltal omkring 3,150 kronor för år.

*Chefen för Upplands regemente* har gjort framställning om beredande av pension åt Gustafsson.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement* har tillstyrkt pension åt Gustafsson till belopp av 792 kronor för år.

*Statskontoret* har biträtt intendentsdepartementets förslag.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrädderiarbetaren vid Upplands regementes skrädderiverkstad Frans Oscar Gustafsson må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår ur tjänst, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 792 kronor.

6:o.

**Förra timlönarna vid Stockholms örlogsvarv Karl Hallberg och Frans Gustaf Johansson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

beträffande *Hallberg*,

att han är född den 15 februari 1865 och alltså nära 69 år gammal;

att han varit anställd vid Stockholms örlogsvarv under tiden 2 mars 1909—28 februari 1933 eller sålunda under 24 år;

samt att han i egenskap av maskinuppsättare vid varvets ingenjördepartement haft en timpenning av 1 krona 26 öre;

beträffande *Johansson*,

att han är född den 31 oktober 1868 och således 65 år gammal;

att han varit anställd vid Stockholms örlogsvarv under tiden 15 maj 1918—31 oktober 1933 eller alltså omkring 15 år 5 månader;

samt att han tjänstgjort vid varvets ingenjördepartement som diktare mot en timpenning av 1 krona 22 öre.

Enligt införskaffade upplysningar har Hallbergs inkomst under åren 1930—1932 utgjort respektive 3,705, 4,042 och 3,443 kronor. Johanssons årsinkomst har under sagda år uppgått till respektive 3,760, 3,870 och 3,764 kronor.

*Varvschefen vid Stockholms örlogsvarv* har hos marinförvaltningen hemställt om utverkande av pension åt Hallberg och Johansson.

*Marinförvaltningen* har i ärendet anfört i huvudsak följande:

Enligt kungörelsen den 25 november 1910 (nr 130) vore daglönare berättigad till pension under förutsättning, bland annat, att han innehade 25 tjänstår. Då Hallberg och Johansson vid tjänstetidens slut ej innehade det föreskrivna antalet tjänstår, kunde de icke erhålla pension genom flottans pensionskassa. Därest Hallberg kvarstått i tjänst till och med den dag, då han innehade 25 tjänstår eller den 2 mars 1934, hade han varit berättigad till pension enligt kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) angående pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare med 500 kronor jämte pensionstillägg å 180 kronor samt pensionsförhöjning å 136 kronor eller tillhopa 816 kronor.

Efter framställning av marinförvaltningen hade Kungl. Maj:t i proposition nr 29 föreslagit 1922 års riksdag medgiva, att vissa f. d. daglönare å varvet i Stockholm, vilka visserligen uppnått 65 levnadsår men icke räknade 25 tjänstår, måtte tilldelas pension med reducerade belopp. Åt en arbetare, vilken innehade en anställningstid av över 23 år, samt



åt en annan arbetare, som hade en anställningstid av 15 år, hade riksdagen på Kungl. Maj:ts förslag medgivit en årlig pension av 450 kronor respektive 350 kronor (riksd. skr. nr 302).

Marinförvaltningen funne det med rättvisa och billighet överensstämmande, att Hallberg och Johansson, i likhet med nyssnämnda daglönare, tillerkändes pension, den förre med 450 kronor och den senare med 350 kronor. Nämnda belopp motsvarades av nyreglerade pensioner å 756 kronor respektive 624 kronor.

Marinförvaltningen har sålunda hemställt, att till en var av Hallberg och Johansson måtte från och med månaden näst efter den, varunder de erhållit avsked från sina anställningar vid Stockholms örlogsvarvs ingenjördepartement, under deras återstående livstid utgå en årlig pension å allmänna indragningsstaten till Hallberg med 756 kronor och till Johansson med 624 kronor.

Statskontoret har, under återopande av tidigare likartade fall, tillstyrkt framställningen om pension åt Hallberg i överensstämmelse med vad marinförvaltningen härutinnan föreslagit.

Vad angår frågan om pension åt Johansson, har statskontoret ansett det kunna ifrågasättas, huruvida pension bör beredas honom, då han först vid jämförelsevis framskriden ålder — 50 år — anstälts i statens tjänst och vid sin avgång ur tjänsten kunde räkna en tjänstetid av allenast 15 år 8 månader. Med hänsyn emellertid till det av marinförvaltningen återopade precedensfallet ansåge sig statskontoret icke böra motsätta sig, att åt Johansson utverkades pension av statsmedel till det av marinförvaltningen föreslagna beloppet eller 624 kronor.

Genom beslut den 28 juli 1933 har *Kungl. Maj:t*, efter därom av Hallberg gjord framställning, medgivit, att till Hallberg finge, räknat från och med mars 1933, från sjöförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 60 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för honom att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit det sålunda medgivna understödet, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Genom beslut den 29 december 1933 har *Kungl. Maj:t* medgivit motsvarande pensionsförskott med 50 kronor för månad åt Johansson.

Mot vad myndigheterna i förevarande ärenden föreslagit har jag ej annat att erinra än att pensionsbeloppet för Hallberg skäligen synes böra höjas till 792 kronor. Jag får alltså hemställa, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att en var av förra timlönarna vid Stockholms örlogsvarv Karl Hallberg och Frans Gustaf Johansson må från och med månaden näst efter den, varunder han erhållit avsked från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Hallberg med 792 kronor och Johansson med 624 kronor, varvid skall iakttagas den Hallberg och Johansson genom Kungl. Maj:ts beslut den 28 juli och den 29 december 1933 ålagda återbetalnings-skyldigheten.

## 7:o.

**Kvarnmästaren vid arméns intendenturförråd i Boden Gustaf Holmqvist.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Holmqvist är född den 22 juni 1873 och sålunda den 22 juni innevarande år uppnår 61 års ålder;

att han sedan den 15 augusti 1918 eller drygt 15 år varit anställd såsom kvarnmästare och avdelningschef vid arméns intendenturförråds i Boden kvarnavdelning;

att arméförvaltningens intendentsdepartement i enlighet med förslag av chefen för intendenturförrådet beslutat, att den av Holmqvist innehavda befattningen skall indragas från och med den 1 juli 1934, i samband varmed Holmqvist blivit uppsagd från sin anställning från och med sistnämnda dag;

samt att Holmqvist är anställd mot kontrakt med rätt till årlig avlöning av 5,304 kronor (motsvarande avlöning enligt 4:e lönegraden, 12:e löneklassen, ortsgrupp G, i den i avlöningsreglementet den 20 maj 1927, nr 170, intagna löneplanen för civilmilitär personal m. fl.) jämte kallortstillägg och dyrtidstillägg.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement* har, med anledning av en av chefen för arméns intendenturförråd i Boden hos departementet gjord framställning, hemställt om utverkande av pension åt Holmqvist till belopp av 1,500 kronor för år och därvid beträffande pensionsbeloppets storlek anfört, bland annat, följande:

I betraktande därav, att Holmqvist, vilken vid avgången från sin anställning den 1 juli 1934 komme att innehava en anställningstid i statens tjänst av omkring 16 år, mot sin egen önskan tvingades lämna sin befattning till följd av densammas indragning och att någon annan anställning i kronans tjänst icke syntes kunna beredas honom, ävensom med hänsyn till storleken av de avlöningsförmåner, han av kronan uppburit, hölle departementet före, att pensionsbeloppet skäligen borde bestämmas till 1,500 kronor. I detta sammanhang tillåte sig departementet erinra om att jämlikt föreskrifterna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående för-

tidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen Holmqvist skulle, därest han vid avgången ur tjänst uppnått en tjänstetid av 20 år och nämnda kungörelse i övrigt varit å honom tillämplig, hava tillerkänts en årlig förtidspension av 1,910 kronor (inberäknat pensionsförhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925, nr 280, 2,160 kronor).

*Statskontoret* har biträtt intendentsdepartementets förslag.

Det synes även mig skäligt, att pension utverkas åt Holmqvist. Med hänsyn till att Holmqvist — vilken den 1 juli 1934 kommer att hava uppnått 61 års ålder — vid avgången ur tjänst kan åberopa en anställningstid av allenast bortåt 16 år, anser jag mig dock icke kunna tillstyrka det av ämbetsverken ifrågasatta pensionsbeloppet, 1,500 kronor. För egen del vill jag såsom i förevarande fall skäligen pension föreslå ett belopp av 1,356 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kvarnmästaren vid arméns intendenturförråd i Boden Gustaf Holmqvist må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning vid intendenturförrådet, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,356 kronor.

8:o.

**Förmanen vid Norrbottens regementes sadelmakeriverkstad Oskar Emil Johansson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Johansson är född den 17 juli 1873 och således uppnått en levnadsålder av 60 år;

att han sedan den 9 juni 1908 eller alltså under mer än 25 år varit anställd såsom förman vid Norrbottens regementes sadelmakeriverkstad;

att han under åren 1928—1932 uppburit en avlöning av i medeltal omkring 3,260 kronor för år, å vilken avlöning dyrtidstillägg ej utgått;

samt att hans arbetsförmåga numera på grund av sjukdom är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

*Chefen för Norrbottens regemente* har gjort framställning om beredande av pension åt Johansson.

*Kommendanten i Bodens fästning* har tillstyrkt regementschefens framställning.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement*, som likaledes tillstyrkt pension, har ansett pensionsbeloppet böra bestämmas till 1,116 kronor.

*Statskontoret* har — under erinran att *Kungl. Maj:t* och riksdagen år 1931 (prop. nr 181, p. 3; riksd. skr. nr 202, p. 46) medgivit, att till 60-årige förrådsförmannen vid ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg J. A. Johansson, vilken efter en anställningstid av 26 år erhållit avsked på grund av sjukdom, finge utgå en årlig pension av 1,152 kronor — förklarat sig icke vilja ifrågasätta ändring i intendentsdepartementets förslag.

Under återopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förmannen vid Norrbottens regementes sadelmakeriverkstad Oskar Emil Johansson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,116 kronor.

#### 9:o.

**Fortifikationsarbetaren Sven Johan Karlsson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Karlsson är född den 3 mars 1873 och alltså nära 61 år gammal;

att han dels tillhört marinen såsom stamanställd under åren 1890—1894 och dels från år 1895 haft anställning vid fortifikationsförvaltningen i Karlskrona såsom grovarbetare, vilken anställning han fortfarande innehar;

att hans sammanlagda tjänstetid alltså uppgår till 44 år;

att han enligt läkarintyg lider av åderförkalkning och högt blodtryck och på grund härav har väsentligt nedsatt arbetsförmåga;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1930—1932 utgjort i medeltal omkring 2,000 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej utgått.

*Befälhavande amiralen i Karlskrona* har hos marinförvaltningen gjort framställning om utverkande av pension åt Karlsson.

*Marinförvaltningen* har — med erinran att arbetare vid fortifikationsförvaltningen pläгат av riksdagen beviljas pensioner, avpassade efter de grunder, som innefattas i kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning — hemställt, att åt Karlsson måtte utverkas pension till belopp av 996 kronor.

*Statskontoret* har anslutit sig till detta förslag.

Jag hemställer, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att fortifikationsarbetaren Sven Johan Karlsson må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 996 kronor.

## 10:o.

**Arbetaren vid Bodens tygstation Fritiof Laestadius.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Laestadius är född den 24 mars 1866 och således uppnått en ålder av 67 år;

att han sedan den 5 mars 1919 varit anställd såsom arbetare vid Bodens tygstation med tjänstgöring såsom föreståndare för målarverkstaden därstädes;

att han beräknas komma att lämna sin anställning vid utgången av mars månad innevarande år, vid vilken tidpunkt han således kan räkna en anställningstid av omkring 15 år;

att hans inkomst vid tygstationen under åren 1930—1932 uppgått till i medeltal 3,710 kronor för år, inberäknat dyrtidstillägg;

samt att han, innan han anställdes vid tygstationen, icke utfört arbete i statens tjänst.

*Tygmästaren vid Bodens tygstation* har hos arméförvaltningens artilleridepartement anhållit om utverkande av pension åt Laestadius och därvid anfört, bland annat, följande:

Anledningen till att Laestadius år 1919 anställdes vid tygstationen, ehuru han då uppnått en ålder av i det närmaste 53 år, hade varit svårigheten att anskaffa en fullgod föreståndare för målarverkstaden. Han hade trots sin ålder hittills fått kvarstå i tjänst dels med hänsyn till sin hitintills goda arbetsförmåga, dels ock för att han skulle kunna uppnå 15 tjänstår, som syntes erfordras för erhållande av pension.

*Arméförvaltningens artilleridepartement* har hemställt om beredande av pension åt Laestadius till belopp av 792 kronor.

*Statskontoret* har anslutit sig till artilleridepartementets förslag och därvid anfört följande:

Enär Laestadius, då han anställdes i statens tjänst, varit inemot 53 år gammal och vid beräknad avgång ur tjänst kunde räkna allena 15 tjänstår, kunde det visserligen förefalla i någon mån tveksamt, huruvida tillräckliga skäl föreläge för beredande av pension av statsmedel åt Laestadius. I betraktande av vad tygmästaren vid Bodens tygstation anfört rörande omständigheterna vid Laestadius' anställande ville statskontoret dock icke motsätta sig förslaget om hans pensionerande. Vid sådant förhållande och då med hänsyn till Laestadius' anställning såsom verkstadsföreståndare någon erinran icke syntes kunna göras mot

det föreslagna pensionsbeloppet, 792 kronor, tillstyrkte statskontoret, att åtgärd vidtoges i enlighet med artilleridepartementets förslag.

Då jag icke vill motsätta mig, att pension beredes Laestadius, och med hänsyn till Laestadius' ställning såsom verkstadsföreståndare även anser mig kunna biträda ämbetsverkens förslag i fråga om beräkningen av pensionsbeloppet, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Bodens tygstation Fritiof Laestadius må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning vid tygstationen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 792 kronor.

11:o.

**Arbetaren vid Göta ingenjörkårs tygverkstäder Karl August Leijon.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Leijon är född den 7 december 1867 och alltså 66 år gammal;

att han varit anställd vid Göta ingenjörkårs tygverkstäder sedan den 27 augusti 1914 eller mer än 19 år och därvid arbetat såsom förste man i verkstädernas smidesavdelning;

att han under åren 1928—1932 haft en årsinkomst av i medeltal omkring 1,990 kronor, dyrtidstillägg oberäknat;

samt att han under åtskilliga år, innan han vann nämnda anställning vid Göta ingenjörkårs tygverkstäder, innehaft smedja i Axvall och då utfört smidesarbeten för där förlagda truppförband.

*Chefen för Göta ingenjörkår* har gjort framställning om beredande av pension åt Leijon, som förutsattes komma att avgå tidigast den 30 juni 1934.

*Arméförvaltningens fortifikationsdepartement* har framhållit att, därest Leijon kvarstode i sin anställning till utgången av augusti månad 1934, han komme att vid avgång hava uppnått mer än 67  $\frac{1}{2}$  år samt kunna tillgodoräkna sig en sammanlagd tjänstetid i statens tjänst av 20 år. Det arbete, Leijon tidigare i egen smedja utfört för statens räkning, kunde ej tillgodoräknas såsom anställning i statens tjänst. Departementet ansåge det billigt, att pension bereddes Leijon under hans återstående livstid, och då Leijons anställning såsom förste man i tygverkstädernas smidesavdelning närmast syntes vara att jämställa med förmansbefattning, finge departementet i anslutning till de grunder, som härutinnan på senaste tid tillämpats i liknande fall, föreslå, att pensio-

nen bestämdes till 804 kronor, att utgå å allmänna indragningsstaten från och med månaden näst efter den, vari Leijon entledigades från sin anställning i statens tjänst, dock tidigast från och med september månad 1934.

*Statskontoret* har anført, att med hänsyn till föreliggande omständigheter goda skäl förefunnes för utverkande av någon pension åt Leijon. Vad pensionsbeloppet beträffade, kunde det av arméförvaltningens fortifikationsdepartement föreslagna beloppet, 804 kronor, ingalunda anses för högt tilltaget. Snarare skulle — med hänsyn till vad under senare åren i liknande fall beviljats av riksdagen, exempelvis år 1928 åt tygarbetaren J. G. Flod, 876 kronor för 19 tjänstår, och år 1932 åt förmannen vid flottans station i Stockholm E. Norling, 852 kronor för 18 tjänstår — det föreslagna beloppet betecknas såsom väl lågt för Leijon, vilken innehade förmansställning och vid den av vederbörande kårchef beräknade avgångstiden komme att innehava nära 20 tjänstår. För sin del ville statskontoret ifrågasätta ett pensionsbelopp å 888 å 900 kronor.

I likhet med myndigheterna tillstyrker jag, att Leijon kommer i åtnjutande av pension efter det han lämnat sin anställning, vilket enligt vad av utredningen framgår torde äga rum tidigast den 1 juli 1934. I fråga om pensionsbeloppet må framhållas, att, enligt vad inhämtade upplysningar givit vid handen, Leijon icke varit anställd i egenskap av förman. Vid sådant förhållande har jag i betraktande av Leijons anställningstid ansett mig icke böra tillstyrka högre pension än det av arméförvaltningens fortifikationsdepartement föreslagna beloppet, 804 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Göta ingenjörkårs tygverkstäder Karl August Leijon må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 804 kronor.

12:o.

**Förre skomakeriarbetaren vid Älvsborgs regemente Johan Alfred Nyman.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Nyman är född den 20 juli 1862 och alltså 71 år gammal;

att han från början av år 1915 till och med den 16 april 1933 eller omkring 18 år varit anställd såsom skomakeriarbetare vid Älvsborgs regemente;

samt att hans avlöning under de senaste fem åren vid regementet utgjort i medeltal omkring 2,600 kronor för år, dyrtidstillägg oberäknat.

*Tillförordnade chefen för Älvsborgs regemente* har hemställt om utverkande av pension åt Nyman.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement* har tillstyrkt, att Nyman måtte tillerkännas en årlig pension av 744 kronor.

*Statskontoret* har förklarat sig anse skäligt, att någon pension beredes Nyman, som uppnått en levnadsålder av 70 år och innehade en tjänstetid av 18 år. I fråga om storleken av pensionen ville statskontoret erinra, att enligt beslut av 1932 års riksdag pension beviljats envar av skomakeriarbetarna O. E. Andersson och K. E. Lindersson till belopp av 792 kronor för år efter en anställningstid av 17 respektive 20 år (riksd. skr. nr 227, p. 16 och 29). Statskontoret funne rättvist, att jämväl Nymans pension bestämdes till samma belopp.

Genom beslut den 19 maj 1933 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Nyman finge från och med månaden näst efter den, varunder han avgått från sin anställning, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 60 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för honom att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit det medgivna understödet, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Ehuru Nyman vunnit statsanställning först vid 52 års ålder, vill jag icke motsätta mig, att pension beredes honom med det av statskontoret tillstyrkta beloppet. Jag hemställer alltså, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre skomakeriarbetaren vid Älvsborgs regemente Johan Alfred Nyman må, räknat från och med den 1 maj 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 792 kronor, varvid skall iakttagas den honom genom *Kungl. Maj:ts* beslut den 19 maj 1933 ålagda återbetalningsskyldigheten.

13:o.

Arbetaren vid Kronobergs regementes detachements i Karlskrona skomakeriverkstad Albert Rolin. Av handlingarna i ärendet inhämtas: att Rolin är född den 2 oktober 1870 och alltså 63 år gammal;



att han varit anställd såsom skomakeriarbetare vid förutvarande Karlskrona grenadjärregementets skomakeriverkstad från och med den 1 april 1917 intill utgången av år 1927 samt vid Kronobergs regementets detachements i Karlskrona skomakeriverkstad under tiden därefter;

att hans avlöning under de fem senaste åren utgjort i medeltal omkring 2,400 kronor för år;

samt att hans arbetsförmåga på grund av ålder och sjukdom är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

*Befälhavaren för Kronobergs regementes detachment i Karlskrona* har — med förmälan att Rolin kunde förväntas bliva entledigad från sin anställning från och med den 2 oktober 1934, vilken dag Rolin uppnådde 64 års ålder — gjort framställning om beredande av pension åt Rolin från och med sistnämnda dag.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement* har med hänsyn till att Rolins tjänstetid vid beräknad avgång ur tjänst uppginge till 17 ½ år ansett pensionen böra bestämmas till 720 kronor för år.

*Statskontoret* har av skäl, som anförts under nästföregående punkt, ansett pensionen böra bestämmas till 792 kronor.

Det synes även mig skäligt, att Rolin kommer i åtnjutande av pension efter avgången ur tjänst. Beträffande storleken av pensionen anser jag mig kunna förorda, att pensionsbeloppet, på sätt statskontoret ifrågasatt, bestämmas till 792 kronor. Pensionen torde böra utgå från och med månaden näst efter Rolins entledigande, dock tidigast från och med den 1 juli 1934.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Kronobergs regementes detachements i Karlskrona skomakeriverkstad Albert Rolin må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår ur tjänst, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 792 kronor.

#### 14:o.

**Maskinisten vid arméns intendenturförråds i Stockholm bageriavdelning Gustaf Wilhelm Roman.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Roman är född den 8 januari 1867 och således uppnått en levnadsålder av 67 år;

att han år 1903 avlagt övermaskinistexamen vid navigationsskolan i Stockholm;

att han innehaft anställning i statstjänst såsom maskinist under följande tider, nämligen:

24 juli 1901—18 januari 1902 å lotsångaren Stockholm,

22 april—24 oktober 1906 vid Vaxholms kustartilleriregemente,

25 oktober 1906—16 april 1907 vid flottans varv,

17 april—31 december 1907 } vid Vaxholms kustartilleriregemente,  
4 februari—31 oktober 1908 }

2 december 1908—8 februari 1909 vid flottans varv och

från och med den 9 februari 1909 vid arméns intendenturförråds i Stockholm bageriavdelning;

att således hans sammanlagda anställningstid i statens tjänst uppgår till något över 28 år;

samt att hans avlöning vid intendenturförrådet under åren 1928—1932 uppgått till i medeltal omkring 3.900 kronor för år, dyrtidstillägg inberäknat.

*Chefen för arméns intendenturförråd i Stockholm* har hos arméförvaltningens intendentsdepartement hemställt om utverkande av pension åt Roman och därvid framhållit, att vid bestämmandet av pensionsbeloppets storlek vederbörlig hänsyn borde tagas till det ansvar, som ålegat Roman vid skötseln och vården av intendenturförrådets bageriavdelnings och den därmed förenade magasinsavdelningens omfattande maskinella utrustning.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement* har hemställt, att Roman måtte komma i åtnjutande av pension till belopp av 1,176 kronor för år.

*Statskontoret*, som likaledes tillstyrkt pension åt Roman, har ansett pensionen böra bestämmas till ett belopp av 1,104 kronor, motsvarande vad som jämlikt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen vid en tjänstetid av 28 år tillkomme i § 3 av sagda kungörelse under grupp III omförmäld personal (daglönare utom förmän vid marinen, andra arbetare, eldare m. fl.).

I likhet med myndigheterna tillstyrker jag, att pension tillerkännes Roman. Pensionen synes mig vid jämförelse med de pensionsbelopp, som beviljats i tidigare liknande fall, skäligen böra bestämmas till 1,152 kronor för år. Jag vill med anledning av statskontorets uttalande angående pensionsbeloppet erinra om, att de grunder för beräkning av förtidspension, som finnas angivna i förenämnda kungörelse den 15 januari 1926, av riksdagen ansetts icke böra tillämpas å fall som det förevarande.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att maskinisten vid arméns intendenturförråds i Stockholm bageriavdelning Gustaf Wilhelm Roman må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

15:o.

**Föreståndaren för Norrbottens regementes skradderiverkstad Gustaf Alfred Zander.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Zander är född den 26 februari 1877 och således nära 57 år gammal;

att han från och med den 1 november 1894 till och med den 30 september 1907 varit anställd såsom skradderiarbetare vid dåvarande Karlsborgs artillerikår och Boden-Karlsborgs artilleriregemente samt sedan den 1 oktober 1907 innehaft anställning såsom föreståndare för Norrbottens regementes skradderiverkstad;

att han således kan åberopa en anställningstid i statens tjänst av sammanlagt mer än 39 år;

att han under åren 1928—1932 uppburit en avlöning av i medeltal omkring 5,700 kronor för år, å vilken avlöning dyrtidstillägg ej utgått;

samt att hans arbetsförmåga numera på grund av sjukdom (sockersjuka, förhöjt blodtryck, åderförkalkning m. m.) är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

*Chefen för Norrbottens regemente* har gjort framställning om beredande av pension åt Zander.

*Kommendanten i Bodens fästning* har tillstyrkt regementschefens framställning.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement*, som likaledes tillstyrkt pension, har ansett pensionsbeloppet böra bestämmas till 1,452 kronor.

*Statskontoret* har biträtt intendentsdepartementets förslag.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att föreståndaren för Norrbottens regementes skradderiverkstad Gustaf Alfred Zander må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,452 kronor.

## 16:o.

**Förra kokerskan vid Södermanlands regemente Anna Nikolina Ahlman, född Ringius.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Ahlman är född den 13 december 1868 och alltså 65 år gammal;

att hon under tiden 1 juli 1925—31 oktober 1933 eller drygt 8 år varit anställd såsom kokerska vid Södermanlands regemente;

att hon dessförinnan under tiden 9 april 1920—15 december 1921 förestått det provisoriska hushållet för personalen vid det då nyligen färdigställda Strängnäs hospital samt under tiden 16 december 1921—10 augusti 1923 varit husmoder vid nämnda hospital och sålunda tjänstgjort därstädes sammanlagt 3 år 4 månader;

att hon tidigare varit poststationsföreståndare i Skönvik från och med den 1 januari 1891 till och med den 31 mars 1906 eller under 15 år 3 månader och i ersättning härför åtnjutit 380 kronor om året under anställningens första år och 600 kronor för år under de senaste åren;

att hennes tjänstgöring i sistnämnda egenskap uppgått till minst sex timmar per söckendag;

att hon vid avgång från sin anställning vid regementet kunnat åberopa en anställningstid i statens tjänst av sammanlagt 26 år 11 månader;

att hon vid regementet uppburit en kontant lön å 840 kronor om året, förutom dyrtidstillägg, samt därjämte åtnjutit förmånen av fri bostad, bränsle och lyse samt kost;

samt att hon, som ingått äktenskap den 17 november 1906, enligt egen uppgift tillsammans med en späd dotter lämnat sin make år 1911 i portugisiska Ostafrika, enär barnet insjuknat i malaria, och sedan dess icke erhållit något underhåll från mannen vare sig för sig själv eller för barnet.

Ahlman har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

*Arméförvaltningens civila departement* har tillstyrkt pension åt Ahlman och föreslagit ett pensionsbelopp av 816 kronor.

*Generalpoststyrelsen* har vitsordat, att Ahlmans arbete såsom poststationsföreståndare under den tid, hon innehaft sådan anställning, utgjort hennes huvudsakliga sysselsättning, samt vidare anför, bland annat, följande:

Enligt gällande bestämmelser kunde poststationsföreståndare vid avgång från tjänst av generalpoststyrelsen beviljas ålderdomsunderstöd för sin återstående livstid. Stadganden rörande tilldelning av sådant understöd hade ursprungligen meddelats genom Kungl. Maj:ts brev till generalpoststyrelsen den 20 juni 1913, vari, bland annat, föreskrivits, att, då poststationsföreståndare, som varit medelst personligt kontrakt anställd, avgått från sin befattning efter att hava tjänstgjort minst 25 år, finge, därest den avgångne befunnes vara i behov av understöd, till ho-

nom utbetalas årligt understöd med lämpligt belopp, dock högst vad som motsvarade  $\frac{2}{3}$  av det arvode, som till honom senast utgått från postverket. Sedermera hade genom brev den 28 juni 1918, bland annat, förordnats, att utan hinder av föreskrifterna i brevet den 20 juni 1913 poststationsföreståndare med kortare tjänstetid än 25 år finge undantagsvis, och särskilt när vederbörande därjämte antingen före eller efter sin tjänstetid som poststationsföreståndare tjänstgjort i annan egenskap vid postverket, tilldelas understöd i enlighet med de i 1913 års brev stadgade grunderna.

Ahlmans sammanlagda tjänstgöring hade icke omfattat så lång tid, att understöd skulle kunna tilldelas henne i hennes egenskap av f. d. poststationsföreståndare. Generalpoststyrelsen funne det emellertid billigt och rättvist, att, då fråga nu gällde tilldelande av pension till Ahlman för arbete i statens tjänst, hon finge räkna sig tillgodo den tid, hon tjänstgjort såsom poststationsföreståndare. Från generalpoststyrelsens sida vore intet att erinra mot det av arméförvaltningen föreslagna pensionsbeloppet.

Statskontoret har anfört att, då Ahlman kunde räkna en sammanlagd tjänstetid av 26 år, någon pension billigtvis borde beredas henne, när hon vid framskriden ålder och med nedsatta krafter nödgades lämna sin anställning vid regementet. Vad det föreslagna pensionsbeloppet, 816 kronor, beträffade, skulle det visserligen med hänsyn till den jämförelsevis korta tid, varunder sökanden innehåft sin anställning vid regementet, kunna ifrågasättas, huruvida icke beloppet borde i någon mån reduceras, men statskontoret ville icke för sin del framställa något yrkande i sådant syfte.

Genom beslut den 12 oktober 1933 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Ahlman finge från och med månaden näst efter den, varunder hon avginge från sin anställning, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 65 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt avgjord, med skyldighet för henne att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit det medgivna understödet, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtids-tillägg.

I likhet med myndigheterna anser jag, att pension bör beredas Ahlman. Då större delen av hennes arbete för statens räkning utförts för mer än 25 år sedan, finner jag emellertid — i anslutning till den uppfattning statskontoret antytt — det av arméförvaltningens civila departement föreslagna pensionsbeloppet vara något för högt. Jag vill förorda, att pensionsbeloppet begränsas till 756 kronor.

Jag hemställer alltså, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra kokerskan vid Södermanlands regemente Anna Nikolina Ahlman, född Ringius, må, räknat från och med den 1 november 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 756 kronor, varvid skall iakttagas den henne genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 oktober 1933 ålagda återbetalningsskyldigheten.

17:o.

**Sömmerskan vid Hallands regementes skrädderiverkstad Anna Karolina Andersson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson är född den 29 oktober 1877 och således uppnått en levnadsålder av 56 år;

att hon sedan den 9 december 1906 eller under 27 år varit anställd såsom sömmerska vid Hallands regementes skrädderiverkstad;

att hennes avlöning vid regementet under åren 1928—1932, dyrtidstillägg inberäknat, uppgått till i medeltal omkring 1,300 kronor för år;

samt att hon enligt ett av vederbörande tjänstförrättande regementsläkare den 7 september 1933 utfärdat intyg är för framtiden oförmögen till arbete på grund av kronisk led- och muskelreumatism med deformationer av multipla leder och att hon enligt regementsläkarens förmenande med största sannolikhet ådragit sig nämnda sjukdom under arbete i skrädderiverkstadens lokaler, mot vilka vid hälsovårdsinspektioner flera gånger riktats anmärkningar.

Andersson har hos Kungl. Maj:t anhållit om pension.

*Chefen för Hallands regemente* har tillstyrkt ansökningsen.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement*, som likaledes tillstyrkt pension, har ansett pensionsbeloppet böra fastställas till 696 kronor.

*Statskontoret* har anslutit sig till intendentsdepartementets förslag.

I likhet med myndigheterna anser jag pension böra tillerkännas Andersson. Vad pensionens storlek beträffar vill jag för egen del förorda ett något högre belopp än myndigheterna ifrågasatt, förslagsvis 768 kronor för år. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att sömmerskan vid Hallands regementes skrädderiverkstad Anna Karolina Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 768 kronor.

18:o.

**Förra kokerskan vid livgrenadjärregementet Hedvig Wilhelmina Andersson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson är född den 23 oktober 1869 och alltså 64 år gammal;

att hon varit anställd såsom kokerska dels vid förutvarande andra livgrenadjärregementet den 1 oktober 1915—den 31 december 1927, dels vid livgrenadjärregementet den 1 januari 1928—den 15 april 1933 eller under sammanlagt omkring 17  $\frac{1}{2}$  år;

samt att hennes kontanta avlöningsförmåner, förutom dyrtidstillägg, under de senaste åren uppgått till omkring 930 kronor om året, vartill kommit fri bostad, fritt bränsle och lyse samt fria beklädnadspersedlar.

*Chefen för livgrenadjärregementet* har gjort framställning om pension åt Andersson.

*Arméförvaltningens civila departement* har tillstyrkt pension åt Andersson med ett belopp av 660 kronor.

*Statskontoret* har icke funnit skäl till erinran mot detta förslag.

Genom beslut den 19 maj 1933 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Andersson finge från och med månaden näst efter den, varunder hon avgått från sin anställning, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 50 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för henne att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit det medgivna understödet, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Med åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra kokerskan vid livgrenadjärregementet Hedvig Wilhelmina Andersson må, räknat från och med den 1 maj 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 660 kronor, varvid skall iakttagas den henne genom *Kungl. Maj:ts* beslut den 19 maj 1933 ålagda återbetalningsskyldigheten.

19:o.

**Tillsyningsmannen vid skånska kavalleriregementets kasernetablissem-  
ment å Ljungbyhed Amanda Paulina Ekstrand, född Pålsson.** Av hand-  
lingarna i ärendet inhämtas,

att Ekstrand är född den 26 februari 1869 och således den 26 februari  
1934 uppnår en levnadsålder av 65 år;

att hon sedan den 15 april 1904 eller under mer än 29 år varit anställd  
såsom tillsyningsman vid förutvarande skånska husarregementets, numera  
skånska kavalleriregementets kasernetablissemment å Ljungbyhed;

att hennes avlöning under de fem senaste budgetåren uppgått till 414  
kronor för år, dyrtidstillägg ej inberäknat, varjämte hon åtnjutit för-  
mån av hyresfri bostad;

samt att hon efter sin år 1907 avlidne man, vilken innehade befattning  
såsom musikdistinktionskorpral vid förutvarande skånska husarrege-  
mentet, åtnjuter pension från arméns nya änke- och pupillkassa, vilken  
pension för närvarande uppgår till 185 kronor för år jämte dyrtidstill-  
lägg.

*Chefen för skånska kavalleriregementet* har gjort framställning om be-  
redande av pension åt Ekstrand.

*Arméförvaltningens fortifikations- och civila departement*, som till-  
styrkt pension, hava ansett pensionsbeloppet böra fastställas till 360  
kronor och till stöd härför anfört, bland annat, följande:

Departementen finge beträffande storleken av pensionen åt Ekstrand  
hänvisa till 1927 års riksdags beslut i fråga om pension åt förre vaktar-  
ren vid Råbelövs kruthus P. Andersson och förre vaktaren vid Ridö krut-  
depå J. A. Norlin (prop. nr 135, p. 13 och 14; riksd. skr. nr 214, p. 38 och  
39), 1928 års riksdags beslut rörande pension åt förre vaktmästaren vid  
volontärskoleetablissemmentet i Ronneby S. J. Carlsson (prop. nr 138, p. 7;  
riksd. skr. nr 352, p. 30) och 1931 års riksdags beslut i fråga om pension  
åt tillsyningsmannen vid Sannaheds övningsfält P. E. Eriksson (prop.  
nr 153, p. 4; riksd. skr. nr 202, p. 42). Pensionerna åt nämnda anställnings-  
havare hade fastställts till sådana belopp, att pensionen jämte dyrtidstill-  
lägg ungefärligen motsvarat vad befattningshavarna uppburit i kon-  
tanta avlöningsförmåner, dyrtidstillägg inberäknat. Med tillämpning  
av dessa grunder syntes pensionen åt Ekstrand böra bestämmas till 360  
kronor för år.

Någon reduktion av pensionsbeloppet med hänsyn därtill att Ekstrand  
uppbure pension efter sin man ansåge sig departementen icke böra före-  
slå. Riksdagen hade nämligen förut vid bestämmande av pensionsbe-  
lopp för kvinnliga befattningshavare vid armén icke tagit hänsyn till  
eventuellt utgående dylik pensionsförmån.

*Statskontoret* har i avgivet utlåtande förklarat sig icke hava något  
att erinra mot vad fortifikations- och civila departementen sålunda före-  
slagit.



Då jag ansett mig kunna tillstyrka ämbetsverkens förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att tillsyningsmannen vid skånska kavalleriregementets kasernetablissemment å Ljungbyhed Amanda Paulina Ekstrand, född Pålsson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 360 kronor.

20:o.

**Förestånderskan för Norrbottens regementes marketenterirörelse Hilda Erika Grahn.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Grahn är född den 12 mars 1868 och således uppnått en levnadsålder av 65 år;

att hon sedan den 1 oktober 1908 eller således under mer än 25 år varit anställd såsom förestånderska för Norrbottens regementes marketenterirörelse;

samt att hennes avlöning vid regementet under de fem senaste åren uppgått till 1,095 kronor för år, utan rätt att därå uppbära dyrtidstillägg, varjämte hon åtnjutit förmån av fri möblerad bostad om två rum och kök ävensom fri kost.

*Chefen för Norrbottens regemente* har gjort framställning om beredande av pension åt Grahn.

*Kommandanten i Bodens fästning* har tillstyrkt regementschefens framställning.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement*, som likaledes tillstyrkt pension åt Grahn, har ansett pensionsbeloppet böra bestämmas till 852 kronor.

*Statskontoret* har biträtt intendentsdepartementets förslag, därvid statskontoret erinrat, att förestånderskan för Dalregementets marketenteri Stina Nordqvist under i stort sett liknande omständigheter år 1931 tillerkänts pension till belopp av 852 kronor (prop. nr 50, p. 11; riksd. skr. nr 202, p. 26).

Under återopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förestånderskan för Norrbottens regementes marketenterirörelse Hilda Erika Grahn må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

## 21:o.

**Sömmerskan vid arméns centrala beklädnadsverkstad Augusta Alfrida Korsell.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Korsell är född den 6 juni 1872 och således uppnått en levnadsålder av 61 år;

att hon varit anställd såsom sömmerska (tidvis avdelningsförestånderska) vid arméns intendenturförråds i Stockholm sadelmakeriverkstad under tiden 4 februari 1899—31 augusti 1931 samt vid arméns centrala beklädnadsverkstad från sistnämnda dag;

att hon sålunda kan åberopa en anställningstid i statens tjänst av omkring 35 år;

att hennes avlöningsförmåner under åren 1929—1932 utgjort i medeltal omkring 2,100 kronor för år;

samt att hon enligt läkarintyg lider av magsjukdom och hjärtsvaghet, vilka sjukdomar i avsevärd grad nedsätta hennes arbetsförmåga.

*Chefen för arméns centrala beklädnadsverkstad* har gjort framställning om beredande av pension åt Korsell.

*Arméförvaltningens artilleridepartement* har tillstyrkt pension åt Korsell till belopp av 792 kronor för år.

*Statskontoret* har med hänsyn till Korsells långa tjänstetid ansett pensionen böra bestämmas till 876 kronor för år.

Även jag tillstyrker, att pension utverkas åt Korsell. I fråga om beloppet av pensionen anser jag mig böra biträda statskontorets förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att sömmerskan vid arméns centrala beklädnadsverkstad Augusta Alfrida Korsell må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 876 kronor.

## 22:o.

**Förra diskerskan vid Svea artilleriregementes marketenteri Emma Fredrika Norström.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Norström är född den 29 december 1860 och således uppnått en levnadsålder av 73 år;

att hon varit anställd såsom diskerska vid Svea artilleriregementes marketenteri från och med den 1 augusti 1917 till och med den 15 oktober 1932 eller alltså något över 15 år;

samt att hennes avlöning under de senaste anställningsåren utgjort omkring 1,400 kronor för år jämte förmån av fri kost.

*Regementsbefälhavaren vid Svea artilleriregemente* har gjort framställning om utverkande av pension åt Norström.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement* har tillstyrkt pension åt Norström till belopp av 600 kronor.

*Statskontoret* har anfört i huvudsak följande:

Då Norström först vid över 56 års ålder anställdes vid Svea artilleriregementes marketenteri och innehaft sin anställning endast omkring 15 år, syntes en viss tvekan kunna råda, huruvida tillräckliga skäl för beredande av statspension kunde anses i detta fall föreligga.

Som Norström emellertid nu vore omkring 73 år gammal och hennes arbetsförmåga på grund av sjukdom vore i avsevärd grad nedsatt, ansåge dock statskontoret det vara med billighet överensstämmande, att hon erhöle understöd av statsmedel under sin återstående livstid.

Mot det av intendentsdepartementet föreslagna pensionsbeloppet, 600 kronor, hade statskontoret intet att erinra.

Även jag anser mig, ehuru icke utan tvekan, kunna tillstyrka, att pension beredes Norström, och jag vill icke heller motsätta mig, att pensionen i enlighet med ämbetsverkens förslag bestämmes till 600 kronor. Då regementsbefälhavarens framställning ingivits i juli 1933, synes pensionen böra utgå från och med den 1 juli 1933. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra diskerskan vid Svea artilleriregementes marketenteri Emma Fredrika Norström må, räknat från och med den 1 juli 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

23:o.

**Tvätterskan vid arméns tvättanstalt i Stockholm Emma Kristina Svenson, född Johanson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Svenson, som är änka, är född den 14 augusti 1869 och således uppnått en levnadsålder av 64 år;

att hon varit anställd såsom tvätterska vid Svea ingenjörkårs tvättinrättning under tiden 1 mars 1906—1 maj 1927 samt vid arméns tvättanstalt i Stockholm under tiden därefter;

att hon således kan åberopa en anställningstid i statens tjänst av sammanlagt närmare 28 år;

samt att hennes avlöning vid tvättanstalten, inberäknat dyrtidstillägg, under de fem senaste åren uppgått till i medeltal 1,985 kronor för år.

*Chefen för arméns tvättanstalt i Stockholm* har gjort framställning om utverkande av pension åt Svenson.

*Arméförvaltningens intendentsdepartement*, som tillstyrkt pension, har ansett pensionsbeloppet skäligen böra bestämmas till 708 kronor för år. *Statskontoret* har biträtt intendentsdepartementets förslag.

I likhet med myndigheterna tillstyrker jag, att pension utverkas åt Svenson. Pensionen synes mig emellertid böra bestämmas till något högre belopp än myndigheterna ifrågasatt, förslagsvis 792 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att tvätterskan vid arméns tvättanstalt i Stockholm Emma Kristina Svenson, född Johanson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid tvättanstalten, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 792 kronor.

### Socialdepartementet.

24:o.

**Förste amanuensen hos riksförsäkringsanstalten Johan Wilhelm Sånning.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Sånning är född den 14 mars 1888 och således 45 år gammal;

att han avlagt mogenhetsexamen år 1907, filosofie kandidatexamen år 1912 och filosofisk ämbetsexamen år 1914;

att han under vissa tider åren 1914—1917 tjänstgjort såsom lärare vid olika statliga och enskilda läroanstalter;

att han den 5 juli 1918 antagits till extra tjänsteman hos riksförsäkringsanstalten och därefter, i enlighet med vad i det följande närmare angives, tjänstgjort hos anstalten med full daglig tjänstgöringstid till den 15 juni 1931, från och med vilken dag han varit tjänstledig på grund av sjukdom med undantag för tiden 12 oktober—6 november 1931, varunder han åtnjutit semester;

att han efter två månaders provtjänstgöring av riksförsäkringsanstalten förordnats att från och med den 5 september 1918 vara amanuens med en avlöning av 3,000 kronor för år, vilken avlöning från och med den 1 mars 1919 höjts till 3,200 kronor för år;

att han från och med den 1 januari 1922 varit förste amanuens samt i sådan egenskap efter ikraftträdandet av kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 356) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, varit placerad i 18:e lönegraden i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän och senast åtnjutit avlöning enligt 20:e löneklassen;

att Sånning, sedan ett vikariatsförordnande å en ordinarie aktuariefattning (B 21) i vederbörlig ordning kungjorts till ansökan ledigt, ge-

nom anstaltens beslut den 28 februari 1930 förordnats att tills vidare uppehålla berörda befattning;

att sistnämnda förordnande, för vars innehavare enligt Kungl. Maj:ts brev den 20 december 1929 skulle i tillämpliga delar lända till efterrättelse de bestämmelser, som gälla för befattningshavare, varom förmåles i 33 § av nyssnämnda kungörelse den 26 juni 1925 (befattningshavare å extra stat), upphört den 1 juli 1931, då befattningen besatts med ordinarie innehavare;

att Sänning före den 1 mars 1930 på grund av särskilda förordnanden uppehållit befattning i 21:a eller motsvarande lönegrad under sammanlagt omkring 6 år 5 månader;

samt att Sänning uppehållit befattning i lönegrad, motsvarande nuvarande 24:e lönegraden, under sammanlagt en månad.

*Riksförsäkringsanstalten* har, med anledning av en av Sänning hos anstalten gjord ansökning, hemställt om utverkande av pension åt Sänning, därvid anstalten överlämnat ett av överläkaren vid S:t Görans sjukhus medicinska avdelning docenten Folke Lindstedt den 20 oktober 1933 utfärdat intyg av innehåll, att Sänning, vilken vårdats å nämnda sjukhus under tiden 14 juni—3 november 1931 för hjärnblödning med förlamning av vänstra kroppshalvan, på grund av alltjämt kvarstående ganska höggradiga förlamningssymptom i vänster arm och ben i förening med högt blodtryck enligt Lindstedts förmenande sannolikt för all framtid vore till arbete oförmögen.

För egen del har riksförsäkringsanstalten anfört följande:

Då Sänning, enligt vad det i ärendet företedda läkarintyget utvisade, syntes vara för framtiden oförmögen till arbete, torde han efter utgången av innevarande budgetår ej kunna bibehållas vid sin befattning hos anstalten. Med hänsyn härtill och då han eljest syntes komma att sakna nödiga existensmedel, funne anstalten det billigt, att han, såsom i flera liknande fall tidigare ägt rum, för tiden efter entledigandet ur anstaltens tjänst erhöle pension av statsmedel.

Riksförsäkringsanstalten ville särskilt framhålla, att Sänning städse med skicklighet, nit och plikttröhet fullgjort sin tjänstgöring hos anstalten. Att han trots detta icke erhållit ordinarie anställning hos anstalten, måste tillskrivas den synnerligen ogynnsamma och inom statsförvaltningen sannolikt enastående ställning, som riksförsäkringsanstalten intagit i avseende å antalet befattningar å ordinarie stat. Vid tiden för Sännings insjuknande hade sålunda endast omkring 12 procent av anstaltens befattningshavare varit uppförda å ordinarie stat. Det syntes anstalten, som om vid bestämmandet av pensionens belopp viss hänsyn borde tagas till detta förhållande ävensom därtill, att Sänning vid sitt insjuknande på grund av särskilda förordnanden uppehållit befattning i 21:a eller motsvarande lönegrad mer än 7 1/2 år. Det vikariatsförordnande tills vidare, som han på grund av riksförsäkringsanstaltens beslut den 28 februari 1930 innehåft vid sitt insjuknande, hade enligt Kungl. Maj:ts föreskrift berättigat honom till samma avlöning som befattningshavare i 21:a lönegraden

å extra stat. Därest ej sjukdomen lagt hinder i vägen, hade Sanning med största sannolikhet för närvarande varit innehavare av aktuariefattning å extra stat.

*Statskontoret* har tillstyrkt pension till belopp av 2,328 kronor för år och därvid anfört följande:

*Statskontoret* ansåge billighetsskäl tala för att Sanning komme i åtnjutande av pension av statsmedel, när han på grund av sjukdom nödgades lämna sin statsanställning. Beträffande pensionsbeloppet ville *statskontoret* erinra, att, då befattningshavare i likhet med Sanning åtnjöt avlöning enligt löneplanen i något av de nya avlöningsreglementena för icke-ordinarie befattningshavare, pensionsbeloppet plägat avpassas med ledning av 1926 års pensionsutrednings den 29 mars 1927 avgivna förslag till pensionsunderlag för i lönegrad placerad icke-ordinarie personal, varvid dock en viss reduktion, vanligen 10 procent, vidtagits till följd därav, att vederbörande icke erlagt avgifter för egen pensionering (jfr prop. nr 124/1930, 157/1932, p. 7 och 8, samt 237/1933, p. 3). För manlig icke-ordinarie befattningshavare i 18:e lönegraden, efter vilken Sanning åtnjöt avlöning, skulle pensionsunderlaget enligt berörda förslag utgöra 3,444 kronor. Med iakttagande av att sjukpensionen i ett fall sådant som det förevarande syntes böra beräknas till 75 procent av pensionsunderlaget samt att det sålunda framkomna beloppet syntes böra reduceras med en tiondel av den anledning, att pensionsavgifter icke erlagts, erhöles ett pensionsbelopp av 2,325 kronor, som borde avrundas till närmast högre med 12 jämnt delbara tal eller till 2,328 kronor.

Även jag anser mig böra förorda, att pension beredes Sanning med belopp, som föreslagits av *statskontoret*. Pensionen torde böra utgå från och med dagen efter entledigandet, dock tidigast från och med den 1 juli 1934. Då det icke synes helt uteslutet, att Sanning kan återvinna hälsa i sådan grad, att han kan bereda sig utkomst genom arbete, torde pensionen vidare böra bestämmas att utgå endast så länge Kungl. Maj:t finner omständigheterna därtill föranleda.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förste amanuensen hos riks försäkringsanstalten Johan Wilhelm Sanning må från och med dagen näst efter den, då han lämnar sin anställning hos anstalten, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2,328 kronor, att utgå så länge Kungl. Maj:t prövar omständigheterna därtill föranleda.

25:o.

**Städerskan hos riks försäkringsanstalten Ebba Anna Oktavia Ericson, född Pettersson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Ericson är född den 15 september 1867 och alltså 66 år gammal;

att hon sedan den 1 oktober 1906 eller mer än 27 år tjänstgjort som städerska hos riksförsäkringsanstalten, största delen av tiden såsom första städerska;

att hennes avlöningsförmåner, vilka med viss inskränkning innefattat jämväl ersättning för materialier för städningsarbetet, sedan år 1915 utgjort: under ett vart av åren 1915—1917 900 kronor, under år 1918 1,140 kronor, under år 1919 omkring 1,800 kronor, under ett vart av åren 1920—1923 omkring 1,380 kronor, under tiden 1 januari 1924—31 januari 1933 1,260 kronor för år samt under tiden därefter 1,140 kronor för år;

att dyrtidstillägg ej utgått å nämnda avlöningsbelopp;

samt att Ericsons dagliga arbetstid uppgått till inemot 4 timmar.

Enligt ett av ordföranden i Brännkyrka församlings kyrkofullmäktige den 13 oktober 1933 utfärdat intyg åtnjuta makarna Ericson bostadsförmån i en av dem ägd mindre fastighet. Bortsett härifrån syntes makarna för sin framtida utkomst vara helt beroende av den pension, som kunde komma att beviljas hustrun, enär mannen Ericson, vilken är född år 1868, på grund av sjukdom vore arbetsoförmögen.

*Riksförsäkringsanstalten* har, med förmålan att städerskan Ericson på grund av sin ålder i en snar framtid torde komma att erhålla entledigande från sin anställning hos anstalten, gjort framställning om beredande av pension åt Ericson.

*Statskontoret* har tillstyrkt pension till belopp av 600 kronor för år och därvid anfört följande:

Då städerskan Ericson efter ett mer än 27-årigt väl vitsordat arbete i riksförsäkringsanstaltens tjänst komme att inom snar framtid lämna sin städerskesyssla, ansåge statskontoret skäligen, att någon årlig pension av statsmedel utverkades åt henne. Beträffande pensionsbeloppet ville statskontoret erinra, att 1933 års riksdag i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 21 av propositionen nr 237 framlagda förslag beviljat årlig pension av 600 kronor åt städerskan hos kammarkollegiet Helena Maria Carlqvist, vilken kunde räkna 23 tjänstår. Ericsons större antal tjänstår skulle visserligen motivera en något högre pension, men då hennes dagliga tjänstgöring varit mindre omfattande än Carlqvists, syntes jämväl för Ericson pensionen böra bestämmas till 600 kronor för år.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan hos riksförsäkringsanstalten Ebba Anna Oktavia Ericson, född Pettersson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning hos anstalten, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

## 26:o.

Förre polismannen Erik August Eriksson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Eriksson är född den 25 december 1869 och alltså 64 år gammal;

att han jämlikt förordnande av länsstyrelsen i Västernorrlands län tjänstgjort såsom extra polisman inom Skönsmons municipalområde av Sköns socken från och med den 9 november 1908 till och med utgången av år 1931, vid vilken sistnämnda tidpunkt den nya polislagstiftningen trädde i kraft för Sköns polisdistrikt;

att han vid tillsättande av de polismansbefattningar, vilka enligt den nya ordningen skola finnas inom Sköns polisdistrikt, icke kunde erhålla någon sådan befattning, emedan han redan uppnått en levnadsålder av mer än 60 år;

att han under sin tjänstgöring helt avlönats av statsmedel;

samt att Erikssons avlöning vid avgången från polistjänsten utgjorde 2,700 kronor för år.

Eriksson har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har anfört, bland annat, att, då Eriksson under sin mer än 23-åriga polistjänstgöring på förtjänstfullt sätt fullgjort sina olika åligganden, det vore rättvist och billigt, att Eriksson av statsmedel bereddes skälig pension. Länsstyrelsen ville förden skull livligt förorda Erikssons ansökning.

Statskontoret har erinrat, att riksdagen i flera fall beviljat pensioner åt polismän, som under längre tid tjänstgjort i distrikt, där polislagen icke varit gällande (riksd. skr. nr 369/1930, p. 62 och 63). Det syntes rimligt, att jämväl Eriksson, vars avlöning helt utgått av statsmedel, komme i åtnjutande av sådan förmån. Med hänsyn till att Eriksson innehade en tjänstetid av allenast 23 år, funne statskontoret, att pensionen lämpligen borde kunna begränsas till 1,200 kronor för år.

Att pension beredes Eriksson finner jag lika med myndigheterna billigt. Ej heller har jag funnit skäl till erinran mot storleken av det av statskontoret föreslagna pensionsbeloppet. Då Erikssons till Kungl. Maj:t ställda pensionsansökning ingivits till länsstyrelsen i januari 1933, lärer pensionen lämpligen böra utgå från och med ingången av år 1933.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre polismannen Erik August Eriksson må, räknat från och med den 1 januari 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.



**Kommunikationsdepartementet.**

27:o.

**E. o. kontorsbiträdet hos byggnadsstyrelsen Hildur Fredrika Emelie Diewenkorn.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Diewenkorn är född den 22 februari 1873 och alltså nära 61 år gammal;

att hon varit anställd hos byggnadsstyrelsen från och med den 21 november 1919;

att hon, efter att hava åtnjutit avlöning enligt 2:a lönegraden av den i 6 § av kungörelsen den 31 december 1921 (nr 778) intagna löneplanen för kvinnliga tjänstemän, efter ikraftträdandet av kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 356) placerats i 4:e lönegraden i den enligt denna kungörelse gällande löneplanen för extra ordinarie tjänstemän;

samt att byggnadsstyrelsen, som ansett Diewenkorn böra ersättas med yngre arbetskraft, har för avsikt att entlediga henne från befattningen med utgången av år 1934, då hon kan räkna 15 år i statstjänst.

*Byggnadsstyrelsen* har gjort framställning om utverkande av pension åt Diewenkorn. Pensionsbeloppet har styrelsen därvid, med utgångspunkt från det för ordinarie kvinnliga befattningshavare i 4:e lönegraden gällande pensionsunderlaget å 1,476 kronor, beräknat i förhållande till antalet tjänstår samt med reduktion med  $\frac{1}{10}$  i anledning av att pensionsavgifter icke erlagts. Enligt denna beräkning skulle pensionen uppgå till 672 kronor.

*Statskontoret* har anfört, bland annat, följande:

Oaktat Diewenkorn vid avgången från sin befattning med utgången av år 1934 allenast kunde räkna sig tillgodo 15 år i statens tjänst, ansåge sig statskontoret, vid det förhållande att riksdagen vid flera tillfällen beviljat pension åt befattningshavare med icke längre anställningstid, kunna tillstyrka, att pension utverkades åt henne. Beträffande pensions storlek ville statskontoret — med erinran om 1933 års riksdags beslut angående pension åt e. o. konservatorsbiträdet hos vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien Elsa Lovisa Öberg — i överensstämmelse med de beräkningsgrunder, som i detta och tidigare likartade fall tillämpats (1926 års pensionsutrednings betänkande den 29 mars 1927 angående ny civil pensionslag), föreslå ett belopp av 624 kronor ( $1,404 - 140 = 1,264$ ;  $\frac{15}{30} \times 1,264 = 632$ , avjämnat till 624).

Med biträdande av statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att e. o. kontorsbiträdet hos byggnadsstyrelsen Hildur Fredrika Emelie Diewenkorn må från och med

dagen näst efter den, då hon efter den 21 november 1934 avgår från sin befattning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 624 kronor.

28:o.

**Järnvägsarbetaren Johan From.** Av handlingarna i ärendet inhämtas, att From är född den 18 april 1858 och således uppnått en levnadsålder av 75 år;

att han under nedannämnda tider varit anställd såsom arbetare, tidvis förman, vid statens järnvägsbyggnader, nämligen under åren 1891—1894 (med undantag av tiden 23—31 december 1893), under år 1909, under tiden 21 maj—10 november 1910, 8 maj 1911—22 oktober 1912, 1 maj 1920—6 oktober 1930 och 22 juni 1931—31 mars 1932, varjämte han haft anställning i statens järnvägars tjänst såsom nattvakt från och med den 9 maj 1933;

att han under tiden 1 juni 1895—31 december 1898 innehaft anställning såsom arbetare vid byggandet av den s. k. militärvägen Ruskträsk—Glommerträsk;

att han således vid utgången av år 1933 kunde åberopa en anställningstid i statens tjänst av sammanlagt omkring 22 år 4 månader, varav anställning vid statens järnvägsbyggnader under omkring 18 år 9 månader;

samt att From, som sedan den 26 oktober 1933 varit tjänstledig mot åtnjutande av sjukavlöning, under tiden närmast dessförinnan haft en inkomst av 185 kronor för månad.

From har hos Kungl. Maj:t anhållit om pension.

*Järnvägsstyrelsen* har i ärendet anfört i huvudsak följande:

Även om From medgäves rätt att i pensionshänseende tillgodoräkna sig den tid, varunder han varit anställd vid militärvägen Ruskträsk—Glommerträsk, understege hans sammanlagda anställningstid i statens tjänst avsevärt den minimtid av 25 år, som erfordrades för rätt till pension jämlikt kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning. Under sådana förhållanden syntes From icke kunna ifrågakomma till erhållande av pension.

Ej heller förutsättningarna för tilldelande av gratifikation åt From jämlikt Kungl. Maj:ts brev den 18 december 1925 angående bemyndigande för järnvägsstyrelsen att bevilja gratifikationer åt vissa anställningshavare vid statens järnvägar vore helt uppfyllda, enär styrelsen ägde bevilja sådan gratifikation allenast åt anställningshavare, som under minst 20 år tjänstgjort vid statens järnvägar. Järnvägsstyrelsen ville emellertid icke motsätta sig, att From det oaktat bereddes gratifikation.

*Statskontoret* har anfört följande:

På av järnvägsstyrelsen anförda skäl ansåge statskontoret sig böra avstyrka framställningen i fråga om pension åt From. Ehuru From icke

uppfyllde förutsättningarna för erhållande av gratifikation enligt Kungl. Maj:ts brev den 18 december 1925, ville statskontoret emellertid med hänsyn till i ärendet förekomna omständigheter, ej minst det förhållandet, att From utöver anställningen vid statens järnvägsbyggnader under omkring  $3\frac{1}{2}$  år innehaft anställning vid byggandet av militärvägen Ruskträsk—Glommerträsk, i likhet med järnvägsstyrelsen ej motsätta sig, att gratifikation bereddes honom.

Enär From — låt vara i spridda tjänstgöringsperioder — under en tid av över 22 år utfört arbete i statens tjänst, anser jag skäligt, att han kommer i åtnjutande av årlig pension av statsmedel. Pensionsbeloppet synes böra bestämmas till 504 kronor för år. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att järnvägsarbetaren Johan From må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning hos statens järnvägar, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 504 kronor.

### **Ecklesiastikdepartementet.**

29:o.

**Konsulenten hos skolöverstyrelsen Ingeborg Maria Walin.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Walin är född den 17 september 1868 och alltså 65 år gammal;

att hon tjänstgjort i egenskap av e. o. lärarinna vid statens normalskola för flickor i Stockholm läsåren 1889—1891;

att hon på offentligt uppdrag och med understöd av statsmedel bedrivit studier i utlandet läsåret 1891—1892;

att hon därefter varit anställd såsom föreståndarinna för högre lärarinneseminariets hushållsskola läsåren 1892—1919;

att hon jämsides med sistnämnda anställning från och med vårterminen 1914 tjänstgjort som läroverks- och folkskolöverstyrelsens inspektris och sakkunnig för undervisning i hushållsgöromål, varjämte hon varit ecklesiastikdepartementets inspektris för statsunderstödda yrkesskolor för husmodersutbildning i städer, köpingar m. m. under år 1918 samt medlem av folkhushållningskommissionen under tiden maj 1918—juni 1919;

att hon alltsedan den 1 juli 1919 tjänstgjort såsom konsulent och särskild föredragande i skolöverstyrelsen för ärenden angående husligt arbete, i vilken egenskap hon fortfarande är förordnad för tiden till och med den 30 juni 1934;

att konsulentarvodet före år 1922 utgjorde 5,000 kronor, varå utgick

tillfällig löneförbättring med 900 kronor samt dyrtidstillägg enligt de grunder, som gällde för befattningshavare vid oregrerade verk;

att arvodet från och med år 1922 varit fastställt till 6,000 kronor, varå utgått dyrtidstillägg enligt de grunder, som gälla för nyregrerade verk;

samt att Walin från och med sistnämnda år åtnjutit personligt tillägg, motsvarande den inkomstminskning, som hon fått vidkännas genom övergången till ny löne reglering med därav följande ändrade beräkningsgrunder för dyrtidstillägg, för vilket ändamål å riksstaten för ett vart av budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 anvisats ett extra förslagsanslag å 900 kronor.

*Skolöverstyrelsen* har i skrivelse den 17 maj 1933 — med erinran att Walin vid tiden för skrivelsens avlatande kunde räkna en anställningstid i statens tjänst av mer än 43 år — gjort framställning om pension åt Walin. *Skolöverstyrelsen* har därvid anfört, bland annat, att om pensionen för Walin skulle utmätas efter samma grunder, som genom civila pensionslagen vore fastställda med avseende å ordinarie innehavare av civil tjänst, pensionen borde utgöra två tredjedelar av 6,900 kronor, d. v. s. 4,600 kronor. Överstyrelsen har emellertid med stöd av en utförlig motivering — för en närmare kännedom om denna nödgas jag hänvisa till handlingarna i ärendet — funnit skäl tala för beviljande av högre pensionsbelopp. Överstyrelsen har erinrat om att i samband med konsulentbefattningens inrättande ifrågasatts, att för ärenden rörande husligt arbete skulle tillskapas en befattning såsom ledamot av överstyrelsen. Detta önskemål hade icke blivit realiserat, men de göromål, som konsulenten haft sig anförtrodda inom överstyrelsen, hade såväl till art som till omfattning varit i huvudsak jämförliga med dem, som åvilade överstyrelsens ledamöter. Vid ett senare tillfälle hade överstyrelsen föreslagit konsulentbefattningens ombildande till en ordinarie ledamotsbefattning. Då sådan ombildning icke skett, vore det uppenbarligen nu omöjligt att för befattningens innehavare ifrågasätta pension med samma belopp, som tillkomme ledamot. Det syntes dock icke rimligt att beräkna pensionen för konsulenten Walin med utgångspunkt från de avlöningsförmåner, hon ägde uppbära. Under här berörda förhållanden och med hänsyn till konsulenten Walins betydelsefulla ställning som inspektör och särskild föredragande föreläge enligt överstyrelsens mening goda skäl för att i pensionshänseende likställa henne med kvinnlig befattningshavare med lön i 28:e lönegraden av avlöningsreglementet för vissa tjänstemän inom civilförvaltningen. För sådan befattningshavare vore pensionsunderlaget 6,036 kronor. I de fall, då vederbörande icke erlagt några pensionsavgifter, såsom förhållandet varit beträffande konsulenten Walin, brukade emellertid pensionen något reduceras. Med hänsyn till den jämförelsevis ringa avlöning, konsulenten uppburit, syntes det kunna sättas i fråga, om en dylik nedskärning här vore skälig, men överstyrelsen ville likväl före-

slå, att det tilltänkta pensionsunderlaget minskades med 10 procent. Det belopp, som i enlighet härmed skulle utgå, utgjorde, efter vederbörlig avrundning till närmast lägre med tolv jämnt delbara kronor, 5,424 kronor. Fastställdes pensionen för konsulenten Walin till 5,424 kronor, syntes icke med fog kunna göras gällande, att pensionsbeloppet blivit för högt beräknat.

*Statskontoret* har ansett goda skäl föreligga för att åt Walin bereda pension av statsmedel. Enligt de grunder, som vanligen plägade komma i tillämpning vid avpassande av pensionsbelopp i likartade fall, skulle pensionen för Walin bliva 4,140 kronor ( $\frac{2}{3} \times 6,900 - \frac{1}{10} \times 4,600$ ). Skolöverstyrelsen hade emellertid föreslagit ett icke oväsentligt högre belopp, nämligen 5,424 kronor. Med hänsyn till konsekvenserna måste det anses i viss mån betänkligt att frångå eljest tillämpade pensioneringsgrunder; och även om skolöverstyrelsen kunde anses hava anfört goda skäl för att bereda något högre pension åt Walin än den, som eljest skulle kunna föreslås, syntes dock enligt statskontorets mening ett högre pensionsbelopp än 4,800 kronor i detta fall icke böra komma i fråga.

I likhet med myndigheterna anser jag pension böra beredas konsulenten Walin, då hon efter långvarig och synnerligen väl vitsordad verksamhet i statens tjänst lämnar sin befattning hos skolöverstyrelsen. Vad pensionsbeloppets storlek beträffar, har jag beaktat de särskilda omständigheter, som av skolöverstyrelsen åberopats till stöd för ett högre pensionsbelopp än som med iakttagande av vanliga pensioneringsgrunder kan förordas. Jag har emellertid icke funnit tillräcklig anledning föreligga att tillstyrka högre pension än det av statskontoret i första hand föreslagna beloppet, 4,140 kronor.

Då, såsom förut nämnts, Walins förordnande såsom konsulent och särskild föredragande utlöper den 30 juni 1934, torde pensionen böra bestämmas att utgå tidigast från och med den 1 juli 1934.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att konsulenten hos skolöverstyrelsen Ingeborg Maria Walin må från och med dagen näst efter den, då hon frånträder konsulentförordnandet, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 4,140 kronor.

30:o.

**Amanuensen hos vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien Agda Christina Reuterskiöld.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Reuterskiöld är född den 23 maj 1874 och alltså nära 60 år gammal;

att hon erhöll anställning vid det under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens inseende ställda antikvariskt-topografiska arkivet den 1 maj 1902, vilken anställning hon alltjämt innehar;

att hon under åren 1902 och 1903 haft ungefär halvtidstjänstgöring samt från och med år 1904 heltidstjänstgöring;

samt att hennes avlöning utgått under tiden den 1 januari 1922—30 juni 1925 enligt 6:e lönegraden i då gällande löneplan för extra ordinarie kvinnliga tjänstemän samt sedan den 1 juli 1925 enligt 11:e lönegraden i den löneplan, som finnes intagen under 6 § i kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 356) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen.

*Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien* har gjort framställning om utverkande av pension åt Reuterskiöld från och med budgetåret 1934/1935, då hon med avseende å levnadsålder och tjänstår uppfyllde de förutsättningar, som eljest regelmässigt krävdes för att komma i åtnjutande av pension.

*Statskontoret* har i ärendet anfört följande:

Statskontoret hade intet att erinra mot beredande av pension åt Reuterskiöld, då hon med utgången av juni 1934 vid uppnådda 60 levnadsår och efter en tjänstetid av över 30 år avginge från sin befattning hos vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien. I överensstämmelse med vad i tidigare likartade fall ägt rum syntes till ledning vid beräkandet av pensionen kunna tagas de grunder för pensionering av icke-ordinarie befattningshavare, som föreslagits i det av 1926 års pensionsutredning den 29 mars 1927 avgivna betänkandet angående ny civil pensionslag m. m. Vid tillämpning härav skulle tjänstepensionsunderlaget utgöra 2,040 kronor. Efter sedvanlig reducering med  $\frac{1}{10}$ , med hänsyn till att pensionsavgifter icke erlagts, skulle pensionen för Reuterskiöld, som vid avgången från sin befattning å avsedd tidpunkt uppfyllde villkoren för hel pension, komma att uppgå till 1,836 kronor, vilket belopp statskontoret ansåge sig kunna tillstyrka.

Med biträdande av statskontorets förslag får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att amanuensen hos vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien Agda Christina Reuterskiöld må från och med dagen näst efter den, då hon lämnar sin

anställning hos akademien, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,836 kronor.

31:o.

**Förra städerskan vid Lunds universitets gymnastikinrättning Anna Vilhelmina Albrektsson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Albrektsson är född den 9 april 1867 och således uppnått en levnadsålder av 66 år;

att hon under tiden från och med den 1 maj 1917 till och med den 31 december 1932 eller således under 15 år 8 månader varit anställd såsom städerska vid Lunds universitets gymnastikinrättning;

att hennes avlöningsförmåner utgjort kontant lön å 600 kronor för år jämte dyrtidstillägg, vilket under år 1932 utgått med 174 kronor, varav 108 kronor personligt dyrtidstillägg, ävensom fri bostad om ett rum och kokvrå samt lyse och vedbrand, vilka naturaförmåner uppskattats till ett årligt värde av 400 kronor;

att hon årligen haft en extra inkomst å 200 kronor från Lunds universitets gymnastik- och idrottsförening;

att hon varit fullt upptagen av sitt arbete vid universitetet;

att hon av universitetskanslern genom beslut den 5 april 1933 tillerkänts ett tillfälligt understöd å 150 kronor ur Lunds universitets reservfond;

samt att hon från livförsäkringsaktiebolaget Thule åtnjuter en årlig livränta å 703 kronor.

*Större akademiska konsistoriet i Lund* har hos universitetskanslern hemställt om utverkande av pension åt Albrektsson till belopp av 350 kronor för år.

*Universitetskanslern* har hos Kungl. Maj:t anhållit, att pension till skäligt belopp måtte beredas Albrektsson.

*Statskontoret* har anfört i huvudsak följande:

Oaktat Albrektsson under allenast omkring 15 1/2 år innehaft sin städerskebefattning, ansåge sig dock statskontoret, med hänsyn därtill, att riksdagen vid olika tillfällen beviljat pension åt städerskor med lika kort anställningstid, böra tillstyrka, att pension jämväl i detta fall utverkades. Det av större akademiska konsistoriet i sådant avseende föreslagna beloppet, 350 kronor, finge visserligen anses jämförelsevis lågt, då det gällde pension för fullgjort arbete. Med hänsyn emellertid till Albrektssons korta anställningstid ansåge sig statskontoret dock icke böra ifrågasätta någon förhöjning. Pensionen syntes skäligen böra få åtnjutas från och med den 1 januari 1933 samt böra utgå från allmänna indragningsstaten.

Även jag anser mig kunna förorda, att pension beredes Albrektsson. Mot det föreslagna pensionsbeloppet, 350 kronor för år, har jag icke an-

nan erinran att göra än att detsamma för vinnande av delbarhet med tolv synes böra jämkas till 360 kronor. Pensionen torde böra utgå från och med den 1 januari 1934. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan vid Lunds universitets gymnastikinrättning Anna Vilhelmina Albrektsson må, räknat från och med den 1 januari 1934, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 360 kronor.

32:o.

**Städerskan vid Lunds universitets anatomisk-histologiska institution Kerstin Guldstrand, född Jönsson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Guldstrand, som är änka, är född den 1 november 1863 och således uppnått en levnadsålder av 70 år;

att hon sedan den 1 juli 1904 eller således under mer än 29 år varit anställd såsom städerska vid Lunds universitets anatomisk-histologiska institutions histologiska avdelning;

att hon i sistnämnda egenskap haft att förrätta, förutom städningsbestyret, även vissa vaktmästargöromål;

att hennes arbetstid under terminerna omfattat minst 6—8 timmar om dagen;

att hennes avlöningsförmåner utgjort kontant lön å 450 kronor för år jämte dyrtidstillägg enligt de vid nyreglerad avlöning gällande grunderna ävensom fri bostad om två rum och kök samt vedbrand, lyse och trädgård, vilka naturaförmåner uppskattats till ett årligt värde av 450 kronor;

samt att hon tidigare haft någon inkomst genom städning och dylikt åt amanuenser, vilka bott i institutionsbyggnaden, men eljest icke utfört något förvärvsarbete vid sidan om förenämnda anställning.

*Större akademiska konsistoriet i Lund* har hos universitetskanslern hemställt om utverkande av pension åt Guldstrand till belopp av 600 kronor för år, motsvarande  $\frac{2}{3}$  av sammanlagda värdet av Guldstrands avlöningsförmåner.

*Universitetskanslern* har hos Kungl. Maj:t gjort framställning om pension åt Guldstrand till skäligt belopp.

*Statskontoret* har tillstyrkt pension åt Guldstrand till belopp av 600 kronor för år.

Lika med myndigheterna anser jag, att Guldstrand bör komma i åtnjutande av pension. På grund härav och då jag icke vill motsätta mig, att



pensionsbeloppet, på sätt föreslagits, bestämmes till 600 kronor, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan vid Lunds universitets anatomisk-histologiska institution Kerstin Guldstrand, född Jönsson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

### 33:o.

**Eldaren och maskinisten vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm Johan Herman Fredrikson.** Av handlingarna i ärendet framgår,

att Fredrikson är född den 13 juli 1878 och alltså uppnått en ålder av 55 år;

att han alltsedan den 1 augusti 1905 varit anställd såsom eldare och maskinist vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm;

att han sedan den 1 augusti 1933 åtnjutit tjänstledighet på grund av sjukdom;

att han enligt ett den 13 oktober 1933 utfärdat läkarintyg på grund av sviter av stora blodproppar i hela vänstra benet och ljumsken ävensom hjärtsvaghet troligen för all framtid kommer att förbliva oförmögen att utföra sitt arbete vid läroverket;

samt att hans löneförmåner under åren 1923—1932 utgjort dels kontant lön, uppgående till i medeltal omkring 3,250 kronor för år, dyrtidstillägg inberäknat, dels ock fri bostad om två rum och kök jämte värme och lyse.

*Rektorn vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm* har gjort framställning om pension åt Fredrikson och därvid framhållit, bland annat, att då Fredrikson sannolikt ådragit sig sin sjukdom i tjänsten eller åtminstone genom tjänstgöringen förvärrat den, det syntes biligt, att han om möjligt erhöle oavkortad pension.

*Skolöverstyrelsen* har anfört, bland annat, följande:

Fredriksons eldar- och maskinistbefattning vore att hänföra till den pensionsklass, som av läroverksöverstyrelsen i år 1911 avgivet förslag till läroverksvaktmästares pensionering föreslagits för förste vaktmästare vid högre allmänna läroverk. Full pension hade åt dylika befattningshavare under senare år av riksdagen beviljats med 1,584 kronor eller det belopp, vartill av riksdagen tidigare till vaktmästare av samma pensionsklass med en levnadsålder av omkring 65 år och en tjänstålder av minst 30 år beviljade pensioner, 1,100 kronor, uppginge vid omräkning till nyreglerad pension. Fredrikson hade visserligen icke uppnått 65 års ålder. På grund av hans sjukdom vore det emellertid synnerligen önskvärt, att åt honom

beviljades förtidspension, vilken borde beräknas till ett efter antalet tjänst-år reducerat belopp.

Skolöverstyrelsen har förutsatt, att Fredrikson skulle entledigas från och med den 1 augusti 1934, då han varit sjukledig ett år. Med denna utgångspunkt har överstyrelsen hemställt, att åt Fredrikson måtte utverkas pension till belopp av 1,524 kronor, motsvarande  $\frac{29}{30}$  av hel pension.

*Statskontoret* har i avgivet utlåtande förklarat sig icke hava något att erinra emot skolöverstyrelsens förslag.

I anslutning till ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att eldaren och maskinisten vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm Johan Herman Fredrikson må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning, dock tidigast från och med den 1 augusti 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,524 kronor.

34:o.

**Vaktmästaren och eldaren vid samrealskolan i Enköping Engelbert Eriksson.** Av handlingarna i ärendet framgår,

att Eriksson är född den 7 november 1874 och således uppnått en levnadsålder av 59 år;

att han sedan den 1 juli 1912 varit anställd såsom vaktmästare och eldare vid samrealskolan i Enköping, från vilken befattning han beräknas komma att avgå den 30 juni 1934;

att han sedan den 22 juni 1932 åtnjutit tjänstledighet på grund av sjukdom;

att hans löneförmåner de senaste fem åren under tid, varunder han icke åtnjutit tjänstledighet på grund av sjukdom, utgjort dels kontant lön, uppgående till i medeltal omkring 2,700 kronor för år, dyrtidstillägg inberäknat, dels ock fri bostad jämte lyse och vedbrand, vilka naturaförmåner beräknats till ett årligt värde av 600 kronor;

samt att han under sin sjukledighet fått vidkännas visst avdrag å avlöningen.

Av två av docenten medicine doktor Nils Silfverskiöld den 30 september 1932 och den 10 juni 1933 utfärdade läkarintyg inhämtas, att Eriksson, som år 1919 ådragit sig skada i höger knä genom olycksfall i arbetet, i juni 1932 opererats för åkomma i samma knä (chondromalacia patellæ); att sistnämnda åkomma enligt Silfverskiölds förmenande sannolikt uppkom-

mit av och grundlagts genom oförmälda olycksfall; att det skadade knäet efter operationen vore fullt rörligt men att efter operationen tillstött svår dubbelsidig blodpropp, på grund varav Erikssons bägge ben numera avsevärt svullnade vid gående; att Erikssons bägge knän företedde måttlig deformierande ledgångsinflammation; att Eriksson tillika lede av höggradig neuros, kronisk blåskatarr och förhöjt blodtryck; samt att Eriksson för framtiden måste anses vara ur stånd att sköta sin befattning.

*Rektorn vid samrealskolan i Enköping* har hos skolöverstyrelsen hemställt om utverkande av pension åt Eriksson samt därvid anhållit, att vid pensionsfrågans behandling avseende måtte fästas vid det förhållandet, att Eriksson i tjänsten ådragit sig den kroppsskada, som numera gjorde honom oförmögen till arbete.

*Skolöverstyrelsen* har avgivit utlåtande av i huvudsak följande innehåll:

Den av Eriksson innehavda vaktmästarbefattningen vore att hänföra till den pensionsklass, som av läroverksöverstyrelsen i år 1911 avgivet förslag till läroverksvaktmästares pensionering föreslagits för vaktmästare vid de flesta samrealskolor. Full pension hade åt dylika befattningshavare under senare år av riksdagen beviljats med 1,320 kronor eller det belopp, vartill av riksdagen tidigare till vaktmästare av samma pensionsklass med en levnadsålder av omkring 65 år och en tjänstålder av minst 30 år beviljade pensioner, 880 kronor, uppginge vid omräkning till nyreglerad pension.

Eriksson hade visserligen icke uppnått nyssnämnda vare sig levnadsålder eller tjänstålder, men riksdagen hade tidigare beviljat pension till sådana vaktmästare, som i förtid avgått på grund av sjukdom. Det vore synnerligen önskvärt, att förtidspension kunde beviljas Eriksson. Med tillämpning av civila pensionslagens regler om sjukpension borde pensionsbeloppet beräknas till 75 procent av hel pension.

I anslutning härtill har skolöverstyrelsen hemställt, att åt Eriksson måtte utverkas pension till belopp av 1,068 kronor ( $= 75 \% \times 880$ , omräknat till nyreglerad pension).

*Statskontoret* har funnit skolöverstyrelsens framställning icke föranleda annan erinran än att pensionen syntes böra bestämmas till 996 kronor, motsvarande i avjämnat tal 75 procent av det i skolöverstyrelsens utlåtande oförmälda nyreglerade pensionsbeloppet å 1,320 kronor.

*Riksförsäkringsanstalten* har avgivit utlåtande beträffande frågan, huruvida den knäåkomma, för vilken Eriksson år 1932 opererats, orsakats av oförmälda olycksfall i arbete. Anstalten har därvid uttalat, att anstalten icke funne ådagalagt, att nämnda knäåkomma föranletts av olycksfallet.

I likhet med myndigheterna tillstyrker jag, att pension beredes Eriksson. Beträffande grunderna för pensionsbeloppets beräkning ansluter jag mig till statskontorets förslag. Pensionen läser böra utgå tidigast från och med den 1 juli 1934.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att vaktmästaren och eldaren vid samrealskolan i Enköping Engelbert Eriksson må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning, dock tidigast från och med den 1 juli 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 996 kronor.

35:o.

**Vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Uppsala Johan Emil Lindroth.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Lindroth är född den 26 januari 1872 och alltså uppnått en ålder av 62 år;

att han varit anställd såsom vaktmästare vid högre allmänna läroverket i Uppsala alltsedan den 1 april 1896, d. v. s. under mer än 37 år, men att han sedan den 1 oktober 1932 åtnjutit tjänstledighet på grund av sjukdom och enligt läkarbetyg måste för framtiden anses vara till följd av sjukdomen oförmögen att sköta vaktmästarbefattningen;

att hans årliga avlöningsförmåner senast utgjort grundlön och ålders-tillägg om tillhoppa 2,200 kronor jämte därå utgående dyrtidstillägg, extra lönetillägg å 480 kronor samt fri bostad, vedbrand och lyse, vilka naturförmåner uppskattats till 1,000 kronor;

samt att han före tillträddandet av vaktmästarbefattningen under en tid av något över fem år innehåft anställning vid Upplands regemente.

Lindroth har i en till Kungl. Maj:t ställd skrift anhållit att komma i åtnjutande av pension.

*Rektorn* ävensom *lokalstyrelsen vid högre allmänna läroverket i Uppsala* hava tillstyrkt den av Lindroth gjorda ansöknigen.

*Skolöverstyrelsen* har framhållit, att Lindroths vaktmästarbefattning vore att hänföra till den pensionsklass, som av läroverksöverstyrelsen i år 1911 avgivet förslag till läroverksvaktmästares pensionering föreslagits för förste vaktmästare vid högre allmänna läroverk. Full pension hade åt dylika befattningshavare under senare år av riksdagen beviljats med 1,584 kronor vid en levnadsålder av omkring 65 år och en tjänstålder av minst 30 år. Då Lindroth på grund av sjukdom vore oförmögen till fortsatt tjänstgöring, borde samma pension beviljas honom utan hinder av att han ej uppnått 65 års ålder.

Skolöverstyrelsen har alltså hemställt, att pension till belopp av 1,584 kronor för år måtte utverkas åt Lindroth, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder Lindroth avginge från sin ifrågavarande befattning.

*Statskontoret* har tillstyrkt skolöverstyrelsens förslag.

I likhet med ämbetsverken anser jag, att pension bör beviljas Lindroth till belopp av 1,584 kronor för år. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Uppsala Johan Emil Lindroth må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,584 kronor.

### **Jordbruksdepartementet.**

36:o.

**Förre läkaren vid Strömsholms hingstdepå Nils Fredrik Netzel.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Netzel är född den 27 september 1869 och alltså 64 år gammal;

att han avlade medicine licentiatexamen år 1908;

att han under tiden 1 oktober 1896—31 mars 1897 tjänstgjort såsom underläkare vid allmänna garnisonssjukhuset;

att han antagits till fältläkarstipendiat av andra klassen den 28 april 1897 och till läkarstipendiat vid flottan den 27 april 1898, från vilken senare befattning han entledigats den 19 april 1905;

att, sedan Netzel enligt medicinalstyrelsens förordnande tjänstgjort såsom extra distriktsläkare i olika läkardistrikt ävensom vid åtskilliga tillfällen uppehållit läkarbefattningen vid Strömsholms hingstdepå och vid den till Strömsholms slott förlagda ridskolan, han den 28 februari 1910 förordnats att tills vidare vara läkare vid hingstdepån, med vilken befattning jämlikt föreskrift i reglementet för ridskolan varit förenad befattningen såsom läkare vid skolan;

att läkarbefattningen vid hingstdepån sedermera enligt beslut av 1923 års riksdag uppförts å övergångsstat;

att Netzel jämlikt Kungl. Maj:ts beslut entledigats från förordnandet såsom läkare vid Strömsholms hingstdepå med utgången av september 1933, vid vilken tidpunkt jämväl den för hingstdepån och ridskolan gemensamt anordnade läkarvården upphört;

att Netzel emellertid därefter förordnats att från och med den 1 oktober 1933 tills vidare till och med den 30 september 1934 fortfarande upprätthålla läkarvården vid ridskolan;

att hans avlöningsförmåner vid hingstdepån utgjort arvode till belopp av 700 kronor för år ävensom fri bostad med trädgård och fritt bränsle,

vilka naturaförmåner värderats till 1,125 kronor för år, varjämte han under senare år åtnjutit tillfällig löneförbättring med 175 kronor om året;

att ersättningen från ridskolan utgjort sammanlagt omkring 1,130 kronor för år, varav arvode 930 kronor och honorar för närvaro vid vissa ridskolans övningar omkring 200 kronor;

att han åtnjutit dyrtidstillägg å sammanlagda beloppet av den från hingstdepån och ridskolan utgående kontanta avlöningen;

samt att han bestritt befattning såsom läkare vid Utnäslöts remontdepå från år 1910 till år 1926, då befattningen indrogs.

I anledning av tilltänkt indragning av läkarbefattningen vid Strömsholms hingstdepå och den därmed förenade befattningen såsom läkare vid ridskolan föreslog Kungl. Maj:t i proposition nr 225, p. 4, till 1930 års riksdag, att — under förutsättning att omförmälda befattningar indroges — Netzel måtte från och med dagen, då beslutet om indragningen trädde i tillämpning, under sin återstående livstid äga från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 2,400 kronor. Riksdagen (skr. nr 369, p. 91) fann på anförda skäl för sin del med den ifrågasatta indragningen böra anstå, intill dess Netzel till följd av ålder eller av annan anledning befundes icke längre kunna lämpligen bibehållas i tjänstutövning, och fann i anledning härav icke skäl bifalla Kungl. Maj:ts förslag. På grund av denna ståndpunkt ingick riksdagen icke i prövning av det begärda pensionsbeloppets storlek.

I skrivelse den 24 november 1932 till chefen för jordbruksdepartementet hemställde *stuteriöverstyrelsen*, att läkarvården vid Strömsholms hingstdepå måtte vardas tillgodosedd på ett sätt, som medförde mindre kostnader för stuteriväsendet än för det dåvarande.

I utlåtande den 10 december 1932 i sistberörda ärende anförde *statskontoret* — under framhållande att ifrågavarande av Netzel innehavda läkarbefattningar icke vore av beskaffenhet att medföra rätt till pension — bland annat följande:

Därest Kungl. Maj:t skulle finna skäl vidtagna ändrade anordningar beträffande läkarvården vid Strömsholms hingstdepå och Strömsholms ridskola och i sammanhang med sådan ändring Netzel entledigades från sin anställning vid dessa institutioner, kunde det icke anses annat än billigt, att någon pension av statsmedel bereddes Netzel, när han vid framskriden ålder nödgades lämna nämnda anställning, vilken alltsedan år 1910 utgjort hans egentliga verksamhet och berett honom levebröd. Med hänsyn till de arvoden och förmåner i övrigt, som Netzel åtnjöt såsom tjänsteläkare, samt i ärendet eljest föreliggande omständigheter syntes ett pensionsbelopp i detta fall av 2,400 kronor kunna anses skäligt.

Efter det skrifter i ämnet ingivits av *försvarsverkens civila personals förbund* samt utlåtanden avgivits dels av *stuteriöverstyrelsen*, dels ock av *medicinalstyrelsen* — jag hänvisar beträffande innehållet till handlin-

garna i ärendet — meddelade Kungl. Maj:t den 5 maj 1933 förberörda beslut om upphävande av Netzels förordnande såsom läkare vid Strömsholms hingstdepå samt om upphörande av den för hingstdepån och ridskolan gemensamma läkarvården.

Jag har ansett mig böra förorda, att Netzel kommer i åtnjutande av pension på grund av sin anställning såsom läkare vid Strömsholms hingstdepå och ridskolan. Med hänsyn till Netzels tjänstetid och avlöningsförmåner samt övriga i ärendet föreliggande omständigheter finner jag mig dock icke kunna tillstyrka, att pensionen bestämmes till högre belopp än 1,800 kronor för år. Då, såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen, Netzel efter frånträdet den 1 oktober 1933 av förordnandet såsom läkare vid hingstdepån förordnats att intill den 1 oktober 1934 fortfarande upprätthålla läkarbefattningen vid ridskolan — varvid arvodet bestämts till samma belopp, som förut utgått vid denna befattning — vill jag föreslå, att Netzel berättigas att från och med den 1 oktober 1933, intill dess han frånträtt jämväl anställningen vid ridskolan, av det föreslagna pensionsbeloppet åtnjuta allenast två tredjedelar eller alltså 1,200 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre läkaren vid Strömsholms hingstdepå Nils Fredrik Netzel må åtnjuta årlig pension, att utgå för tiden från och med den 1 oktober 1933 intill utgången av den månad, varunder hans förordnande såsom läkare vid ridskolan å Strömsholm upphör, med 1,200 kronor samt för tiden därefter under hans återstående livstid med 1,800 kronor; skolande Netzel sålunda tillkommande pension bestridas för tiden till och med den 30 juni 1934 å allmänna indragningsstaten samt från och med den 1 juli 1934 från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

37:o.

**Förra städerskan vid lantbrukshögskolan Kristina (Kerstin) Georgina Edberg, född Nilsson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Edberg, som är änka, är född den 23 april 1875 och således uppnått en levnadsålder av 58 år;

att hon varit anställd såsom städerska vid Ultuna lantbruksinstitut från år 1909 intill utgången av oktober 1932 samt vid lantbrukshögskolan under tiden 1 november 1932—31 augusti 1933;

att förenämnda anställning, vilken krävt en daglig arbetstid av omkring 6 timmar, utgjort Edbergs huvudsakliga sysselsättning;

att mannen Edberg, som avlidit i maj 1933, innehaft anställning såsom kusk vid Ultuna lantbruksinstitut och på grund av denna anställning jämlikt Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut år 1925 tillerkänts en årlig pension å 400 kronor;

att änkefru Edberg under senare år åtnjutit kontant lön, uppgående till i medeltal omkring 675 kronor om året, varå dyrtidstillägg ej utgått;

att makarna Edberg och, efter mannens död, änkefru Edberg åtnjutit fri bostad om ett rum och kök jämte vedbrand, vilken förmån uppskattats till ett årligt värde av omkring 225 kronor;

samt att änkefru Edberg enligt för henne utfärdade läkarintyg på grund av sjukdom (blodtrycksförhöjning, neurasteni och allmän kraftnedsättning) är och sannolikt för all framtid kommer att förbliva oförmögen att genom arbete försörja sig.

*Styrelsen för lantbrukshögskolan* har, med anledning av en av Edberg hos styrelsen gjord ansökning, hemställt om utverkande av pension åt Edberg till högsta möjliga belopp.

*Statskontoret* har föreslagit ett pensionsbelopp av 504 kronor för år och därvid anfört, bland annat, följande:

Statskontoret ansåge skäligt, att understöd av statsmedel utverkades åt Edberg, då hon på grund av sjukdom nödgats lämna sin städerskebefattning, vilken hon innehaft i 24 år. Då hennes avlidne man varit anställd såsom kusk vid Ultuna lantbruksinstitut under en tid av 42 år, syntes hon hava kunnat komma i åtnjutande av änkepension å 384 kronor, därest hon gjort framställning därom. På grund härav och vad av handlingarna i ärendet i övrigt framginge syntes i detta fall sådana förhållanden vara förhanden, som föranlett 1932 års riksdag att på därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (prop. nr 233, p. 2; riksd. skr. nr 227, p. 33) bevilja städerskan Emelie Augusta Andersson en årlig pension av 504 kronor.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan vid lantbrukshögskolan Kristina (Kerstin) Georgina Edberg, född Nilsson, må, räknat från och med den 1 september 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 504 kronor.

### **Handelsdepartementet.**

38:o.

**Arbetsförmannen vid lotsverket Gustaf Albert Carlsson.** Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Carlsson är född den 15 juli 1868 och alltså 65 år gammal;



att han alltsedan år 1884 eller således under omkring 50 år varit anställd i lotsverkets tjänst;

att han under sin anställning vid lotsverket till en början biträtt såsom murare vid nybyggnads- och reparationsarbeten vid lotsverkets olika anläggningar;

att han under de senaste 25 åren tjänstgjort under fyringenjör eller byggmästare hos lotsstyrelsen såsom självständig arbetsledare för arbeten av nyssnämnda slag;

att arbetssäsongen — bortsett från åren 1916—1920, under vilka år Carlsson haft fortlöpande arbete för lotsverkets räkning — i allmänhet årligen omfattat månaderna april—november;

samt att Carlsson under åren 1915—1932 från lotsverket åtnjutit en inkomst av i medeltal omkring 3,350 kronor för år.

Carlsson har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

*Lotsstyrelsen* har hemställt, att pension till belopp av 1,116 kronor för år måtte beviljas Carlsson.

*Statskontoret* har biträtt lotsstyrelsens förslag.

I likhet med ämbetsverken anser jag, att Carlsson bör komma i åtnjutande av pension efter avgången från sin anställning i lotsverkets tjänst. Med hänsyn till Carlssons osedvanligt långa anställningstid och övriga i ärendet upplysta omständigheter synes mig pensionen bära bestämmas till något högre belopp än lotsstyrelsen ifrågasatt, förslagsvis till 1,260 kronor, motsvarande vad som plägar tillerkännas yrkesutbildade förmän med anställningstid av 35 år eller däröver.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetsförmannen vid lotsverket Gustaf Albert Carlsson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning vid lotsverket, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,260 kronor.

39:o.

**Förre arbetaren vid lotsverkets huvudförråd Oskar Ludvig Strömberg.**  
Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Strömberg är född den 5 september 1886 och således 47 år gammal;

att han under tiden 27 mars 1917—10 februari 1933 eller nära 16 år varit anställd såsom båtbyggeri- och snickeriarbetare vid lotsverkets huvudför-

råd vid Rosenvik å Djurgården i Stockholm, dock att han sedan den 11 november 1931 åtnjutit ledighet på grund av sjukdom;

att hans inkomst vid lotsverket före nyssnämnda den 11 november 1931 uppgått till i medeltal omkring 3,400 kronor för år;

att Strömberg från och med sistnämnda dag intill dess han lämnade sin anställning vid lotsverket åtnjutit sjukavlöning med fyra kronor för söckendag;

samt att Strömbergs arbetsförmåga på grund av hjärtsjukdom är varaktigt nedsatt och motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

Genom beslut den 17 mars 1933 har *Kungl. Maj:t*, i anledning av en av lotsstyrelsen hos Kungl. Maj:t därom gjord framställning, tillerkänt Strömberg en gratifikation å 600 kronor, att utgå av det å omkostnadsstaten för lots- och fyrinrättningen upptagna förslagsanslaget till extra utgifter.

Strömberg har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av årlig pension.

*Lotsstyrelsen* har, under återopande av Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 17 mars 1933 angående gratifikation åt Strömberg, hemställt om avslag å den av Strömberg gjorda ansökningen om pension.

*Statskontoret* har, likaledes under hänvisning till Kungl. Maj:ts nyssnämnda beslut, hemställt, att ansökningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Enligt vad av utredningen i ärendet framgår har Strömberg på grund av sjukdom nödgats i förtid lämna den anställning vid lotsverket, vilken han innehåft under mer än 15 år. Med hänsyn härtill och då Strömberg synes vara ur stånd att för framtiden bereda sig utkomst genom arbete, anser jag det skäligt, att Strömberg kommer i åtnjutande av pension av statsmedel. Pensionen synes mig böra bestämmas till ett belopp av 720 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder Strömberg entledigats, dock med skyldighet för Strömberg att vidkännas avdrag med beloppet av den gratifikation, som tillerkänts honom genom Kungl. Maj:ts beslut den 17 mars 1933.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre arbetaren vid lotsverkets huvudförråd Oskar Ludvig Strömberg må, räknat från och med den 1 mars 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 720 kronor; dock med skyldighet för Strömberg att vidkännas avdrag med beloppet av den gratifikation, som tilldelats honom genom Kungl. Maj:ts beslut den 17 mars 1933.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—39:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

*R. Borgström.*